

Vörösvári Újság

Werischwarer Zeitung

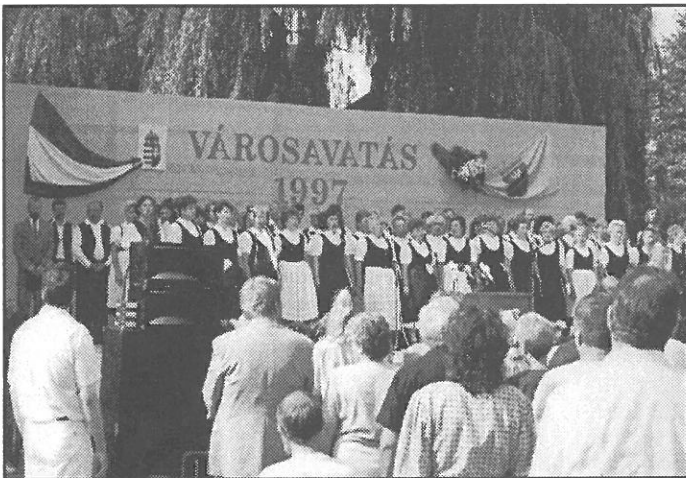
III. évf. 8. szám

1997. augusztus

Ára: 50 Ft

Kuncze Gábor belügyminiszter felavatta városunkat

A városavató ünnepségről és a Vörösvári Napok eseményeiről készült beszámolónk a 9-11. oldalon olvasható.

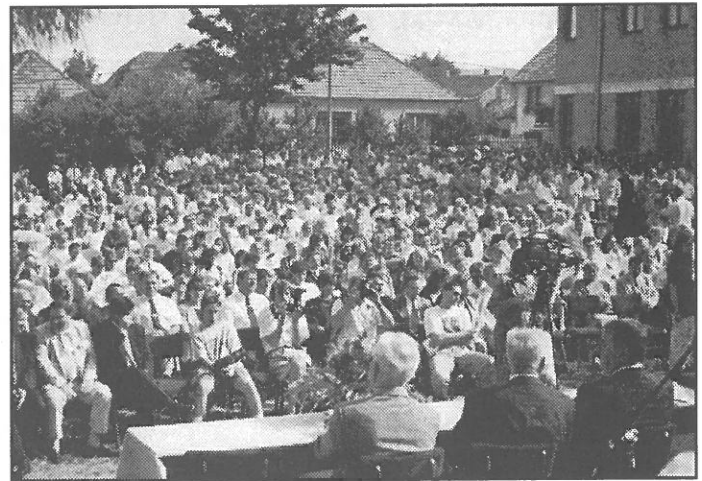
„Isten, áldd meg a magyart...”

A belügyminiszter úr a város kulcsával

A kulcs ünnepélyes átadása

Az ünneplő közönség

Ünnepi mellékletünk a 4-7. oldalon

Beszámoló a képviselő-testület július 28-i üléséről

Interpelláció

Heim Márton képviselő interpellációjában arra a kérdésre keresett választ, hogy a műszaki csoport mikor váltja be a Kápolna utca aszfaltozásának felújítására tett ígérését.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester válaszában elmondta, hogy az aszfalthibákat kátyúzással nem lehet kijavítani, mert az út alapja nem elég szilárd, és így a pótlások nem maradnának a helyükön.

(A képviselő úr – és a képviselő-testület – ezt a választ nem fogadta el. Az SZMSZ szerint ebben az esetben a polgármester asszonynak 15 napon belül írásban kell válaszolni a képviselő által feltett kérdésre.)

Heim Márton képviselő kifogásolta továbbá, hogy a Hivatal egyik előadója akkor ment három hét szabadságra, amikor az általa végzett munkának a dandárja volt.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester válaszából megtudhattuk, abban az esetben, ha egy ügyintéző szabadságra megy, a csoportvezetője helyettesíti őt.

Határozat a Csatornatársulat hitelkérelmének támogatásáról

A Csatornatársulat a csatornaépítés folytatásához hitelt vesz fel az OTP-től. Amint az ülésen elhangzott, az OTP csak akkor ad kedvezményes hitelt a Csatornatársulat részére, ha az Önkormányzat készfizető kezességét vállal. A képviselő-testület minden erejével azon van, hogy a csatornaépítés folytatódjon a városban, ezért a következő határozatot hozta:

A képviselő-testület támogatja a Pilisvörösvári Szennyvízcsatorna-társulat által igényelt 22 910 000 forint összegű hitel felvételét. Pilisvörösvár Város Önkormányzata a hitelnek és járulékainak visszafizetésére készfizető kezességét vállal. A képviselő-testület a hitel futamidejére vonatkozó éves költségvetésbe betervezi, jóváhagyja a hitelnek és járulékainak visszafizetését.

Ülésterv

A képviselő-testület az Ügyrendi Bizottság előterjesztése alapján elfogadta második félévi üléstervét. Ennek értelmében a rendes ülések időpontjai és témái várhatóan a következők lesznek:

Szeptember 8.

1. Beszámoló az intézményi létszámok racionalizálásáról hozott döntések végrehajtásáról
2. Beszámoló a GTB és a PB munkájáról
3. Az OKSB elnökének megválasztása
4. A GTB előterjesztései

Szeptember 29.

1. A város oktatási koncepciójának megalkotása
2. Tájékoztató az Önkormányzat első félévi gazdálkodásáról
3. A pótkötségvetés elfogadása

Október 27.

1. A belső ellenőrzések tapasztalatainak megtárgyalása, szükséges tennivalók, intézkedések meghatározása
2. Beszámoló a Népjelölti Bizottság munkájáról, a város egészségügyi és szociálpolitikai helyzetéről
3. A Csatornatársulat tájékoztatója a csatornaépítés helyzetéről
4. Az Önkormányzat 1998. évi költségvetési koncepciójának megalkotása
5. A GTB előterjesztései

November 24.

1. Az 1997. évi költségvetés 3/4 éves teljesítéséről szóló tájékoztató megvitatása
2. Az 1998. évi költségvetés előkészítése
3. A nem lakás céljára használt ingatlanok bérleti díjának megállapítása (1998. január 1-jétől)
4. Beszámoló az OKSB és a KVB munkájáról
5. A képviselő-testület 1998. évi üléstervének elfogadása
6. A GTB előterjesztései

A Városháza felújítása

Grószné Krupp Erzsébet polgármester tájékoztatta a képviselő-testületet arról, hogy – különös tekintettel a városavató ünnepségre – szükségessé vált a Polgármesteri Hivatal épületének külső-belső felújítása. A polgármester asszony kiemelte, hogy igen öröndetes dolog a helyi vállalkozók pozitív hozzáállása a Városháza felújításához. Természetesen a felajánlások mellett szükséges anyagi erőforrást elkülöníteni a város ez évi költségvetéséből a felújítás megvalósítására. Kérte a képviselő-testületet, hogy a tatarozási munkálatokra utólagos elszámolási kötelezettség mellett 3 millió forint összegű költségvetési keretet különítsen el az intézményi fejlesztési tartalékkeretből.

Az előterjesztést a képviselő-testület hosszas vita után 11 igen, 1 nem és 1 tartózkodás szavazattal fogadta el.

Hirdetmény

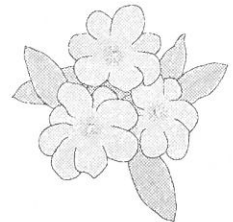
Felhívjuk mindazok figyelmét, akik az alább felsorolt utcákban laknak, és víz-, gáz-, valamint csatorna-közműbekötéseik nincsenek kiépítve az utcai vezeték és a telekhatár között, hogy 1997. augusztus 31-ig a Hivatal műszaki csoportjának jelentsék azt be.

Ezen a területen szilárd burkolatú útépítés történik, ezért 5 éven belül útfelbontási engedélyt nem adunk ki.

Az érintett utcák a következők:
Madách u., Tövis u., Rózsa u., Diófa u., Zöldfa u., Károly u., Hold u., és Ősz u.

Grószné Krupp Erzsébet
polgármester

FELHÍVÁS

Tisztelettel kérjük a belterületi ingatlanlakkal rendelkező lakosokat, hogy legyenek szívesek az ingatlanuk előtt lévő utcafronti közterületet rendben tartani, gondozni.

Kérjük továbbá tisztelt polgárainktól, hogy a közlekedési út és a járda közötti területre ültessenek virágot – a helyi adottságoknak megfelelően. Városunk képviselő-testülete benevezett a „Virágos Magyarországért” versenyre. A versenyen többek között értékes parképítési és fásítási anyagokat lehet nyerni. Virágos városunk kialakítása közös feladatunk!

Polgármesteri Hivatal

Köszönjük, hogy az újságot árusítják:

Eisenberger Lászlóné
Forintos bolt
Foto Porst
Halm Schláger élelmiszerboltok
Havas kiskereskedés
Hírlapárusok
Könyvesbolt
Községi könyvtár
Krausz mezőgazdasági bolt
Liget ABC
Margit minimarket
Német Nemz. Gimnázium
Pataki élelmiszerbolt
Sikari gyógyszertár
Szabó István boltja
Szintai papírbolt
Sztinka és Mirk
élelmiszerbolt
Vízöntő gyógyszertár

„Ideje volt, hogy beiratkozunk a középiskolába”

Villáminterjú Dalosiné Molnár Ilonával

Olvasóink közül talán nem tudja mindenki, hogy Pilisvörösvár várossá nyilvánítási pályázatát Dalosiné Molnár Ilona képviselő, településfejlesztési tanácsnok készítette el. A nagy szaktudással megszerkesztett, igényes kivitelű munkát olvasóink is kézbe vehetik a városi könyvtárban és a gimnázium könyvtárában.

– Mikor kezdett foglalkozni a pályázat anyagának előkészítésével? – kérdezem a képviselőnőt a városavató ünnepség előtti napokban.

– 1995 őszétől foglalkoztam a témával. Először is meg kellett ismernem Pilisvörösvár történetét az ősidőktől napjainkig. Ebben segítségemre volt két kitűnő forrásmunka, Fogarasy Miska bácsi monográfiája és Váradi Mónika Vörösvári történet című szociográfiája. Az adatgyűjtést segítették az 50-es és 80-as évek között készült községi krónikák is. A legfrissebb adatokat kérdőívek segítségével gyűjtöttem össze, amelyeket vállalkozók és intézmények számára küldtünk ki. Az anyag 1997 elejére állt össze. Március 30-án adtuk be a Belügyminisztériumba.

– Hogyan gondol vissza az elmúlt másfél év munkájára?

– Én nagyon nagy szeretettel és kedvvel végeztem ezt a munkát. Örülök neki, hogy jobban megismerhettem Vörösvár történetét és kultúráját. A pályázati anyag összeállítása lényegében kitűnő gyakorlatot jelentett nekem egyetemi tanulmányaimhoz is. Ezt a munkát ugyanis településtervezők szokták végezni, és én szeptemberben fogom megkapni településtervezői okleveletem.

– Kapott-e gratulációkat akkor, amikor kiderült, hogy a pályázat sikerrel járt?

– A polgármester asszony külön kiemelte és dicsérte a munkámat, képviselő társaim is gratuláltak. Ezen kívül még kaptam két-három telefont...

– Úgy tapasztaltam a vörösvári közvélemény nem fogadta kitörő lelkesedéssel a várossá válás hírért...

– Én is azt érzékelem, hogy a polgároknak nagyon sok kétely van még ezzel kapcsolatban. Én csak azt tudom mondani nekik, higgyék el, a városi cím sok jót hozhat nekünk. Településünk jövője szempontjából igen sokat jelent az, hogy város lettünk. Ha akarjuk, ha nem, a nagyközség kinötte önmagát, s be kellett lépniük a fejlődés egy újabb szakaszába. Úgy is fogalmazhatnék, hogy ez a település elvégezte az általános iskolát, és most már ideje volt, hogy beiratkozunk a középiskolába.

– Képviselő asszony, engedje meg, hogy a Vörösvári Újság szerkesztősége nevében gratuláljak a nyertes pályázathoz, és a város fejlesztése terén végzett munkájához további sikereket kívánjak!

– Köszönöm szépen!

F. A.

„Mit szól ahhoz, hogy város lettünk?”

„Örülök a település városi rangjának. Tudom, hogy sokan elleneztek, hogy város legyen Vörösvár. Én nem tartom rosszabb polgároknak őket, mint az igenlőket. Sokan félnek az újtól, a változásoktól. A jövő feladata, hogy a közvéleményt pozitív irányban befolyásoljuk. A közvélemény formálásának legtisztességesebb és leghatékonyabb módja, ha elmondjuk az előnyöket és a hátrányokat, hogy mivel jár a városi cím. Az előnyök e lap hasábjain már számtalanszor fel lettek sorolva. A város fenntartása azonban hátrányokkal is járhat. Teszem azt, új adófajták bevezetése válik szükségessé, hogy a város közigazgatása fenntartható legyen. Arról nem is beszélve, hogy a vállalt feladataink feltehetően kötelezővé válnak. Életmódokat befolyásoló döntések kell hozni a jövőben, újra kell gondolni például az állattartás feltételeiről szóló rendeletünket. Mindemellett nem odázható el a csatornázás folytatása és az úthálózat kiépítése sem. Mindezeket felül Pilisvörösvár akkor lesz valóban város, ha polgárainak lelkiletében és gondolkodásában azzá válik.”

Maráth Ottó
képviselő

„Úgy tapasztalom, a vörösváriak egyelőre nem tudnak mit kezdeni a városi címmel. Sokan arra számítanak, hogy ez a cím majd utcáink állapotában is minőségi változást eredményez. Be kell azonban látni, hogy ez csak a csatornázás befejezésével történhet meg. Addig is azonban tennünk kellene valamit annak érdekében, hogy közterületeink ne legyenek szemetesek, elhanyagoltak. Egy városnak adnia kellene ezekre a dolgokra.

Túl ezeken a problémákon, úgy hiszem, hogy Pilisvörösvár ki tudja majd használni a városi rangból származó előnyöket, ami elősegítheti a település további fejlődését.

Bízom benne, hogy a nemzetiségi nyelv, a hagyományok a várossá válás után sem merülnek majd feledésbe, és az itt élő német nemzetiség identitástudata is töretlen marad.”

Sax László

a Német Nemzetiségi Önkormányzat tagja

„Véleményem szerint Pilisvörösvár jövőjét kedvezően fogja befolyásolni az, hogy város lett. Már ma is gyors változásokat tapasztalhatunk például a szolgáltatások terén. Szinte minden megtalálható itt, a testépítő szalontól a zongorakölcsönzőig. Tény azonban, hogy a település kinézete még nagyon falusias, és az utcák elhanyagoltak. Erről az itt élő emberek is tehetnek. Én Pestről költöztem Vörösvárra, és már az első időkben azt tapasztaltam, hogy az itteniek nagyon szorgalmasak, sokat tesznek családjukért, és szépen rendben tartják házukat, kertjüket. Ami a kerítésen kívül van, azzal

azonban nemigen törődnek. Ez annál is furcsább, mert az üzletünkben kidolgozott, a nagyvilág legkülönbözőbb városaiban készült fényképek is bizonyítják, hogy a vörösváriak utazni szeretők, világlátók, sok tapasztalattal rendelkező emberek. Mit ér a másutt látott sok szép példa, ha hazaérve Vörösvárra, kulcsra zárják a kertkaput, s nem törődnek tágabb környezetükkel?”

Dévényi Györgyné
vállalkozó

„Örülök annak, hogy város lettünk, bár megmondom őszintén, nem várok pusztán ettől a ténnytől látványos változásokat. Ha város vagyunk, ha nem, a csatornát és az utakat ugyanúgy meg kell építeni. Tartok attól, hogy nagy mértékben emelkedni fognak a szolgáltatások díjai, pedig a szemétdíj már most is felháborítóan magas. Hogy egy kicsit hazabeszéljek, remélem, az önkormányzat többet fog áldozni a városi könyvtár működtetésére, hogy lépést tudjunk tartani a korrallal, és be tudjunk szerezni új, korszerű számítógépeket.”

Fetterné Denk Éva
könyvtáros

„Örülök a városi címnek, főleg ha ez több pénzzel is együtt jár. Annak is örülnék azonban, ha a csatornázás második üteméről is tudnánk valamit. Véleményem szerint a csatornázást úgy kellett volna megszervezni, hogy a költségeket a vörösvári családok egyforma mértékben viseljék. Örülök annak, hogy az avatóünnepségre kicsinosították a várost. Remélem, a kiültetett virágokat sem fogják néhány nap alatt ellopni.”

Halm Schláger Jánosné
takarítónő

„Örülünk annak, hogy város lett Pilisvörösvár, hiszen hogy most itt ünnepelhetünk, az a mi munkánknak is köszönhető...” „Bizony mi sokat letettünk az asztalra, sok társadalmi munkát végeztünk, mi építettük fel ezt a várost. Reméljük, unokáink egyre jobb körülmények között, gondtalanul élhetnek majd itt...” „Csak többet kéne foglalkoztatni a mai fiatalokat, mert nem tudnak mit kezdeni az energiájukkal...” „Rendre kellene nevelni őket...” „Az utak, járdák karbantartására, a sövények, fák gondozására is jobban oda kellene figyelnie a Hivatalnak. Ha már városban élünk, szeretnénk egy tiszta, rendezett városban leélni nyugdíjas éveinket, gyermekeink és unokáink körében, békében, szeretetben és boldogságban...”

Barna Istvánné
és Petroszényi Miklósné
nyugdíjasok

„Egyelőre ugyan semmi különbséget nem látok..., de örülök, hogy város lettünk. Azt hiszem, ez már kellett nekünk. Remélem, épülni, szépülni fog ez a település. Jó, hogy több pénzt kapunk majd ezentúl. Igaz, mindenki azt mondja, hogy az adókat is emelni fogják... Nagyon nagy szükségük lenne a fiataloknak egy sportközpontra: tornacsarnokra, uszodára, sportpályákra... Nagyon rossz, hogy semmi ilyesmi nincs Vörösváron. Egy városhoz – véleményem szerint – ez is hozzátartozik...”

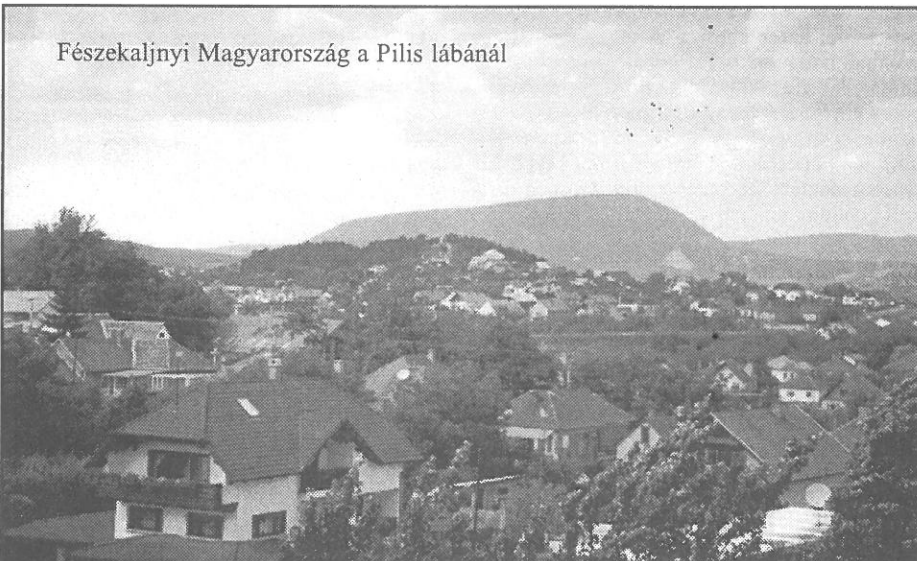
Szép Márta
gimnazista

„Óh, Város, én imádlak...”

Fűszálak a fészekben

A Lyukasóra című, általam igen kedvelt irodalmi műsor szereplőinek valószínűleg csak néhány másodpercbe tellene megfejteni azt, hogy fenti verssor Ady Endre tollából származik, s imádott városára, Párizsra vonatkozik. A „daloló Páris”-t bizonyára én is imádnám, ha egyszer végre eljuthatnék oda, mert Párizs valóban imádnivaló. Tökéletlenségében is tökéletes, izgalmas és izgató, rejtelmes és kiismerhetetlen, nagy kultúrájú és múltú, ízig-vérig európai város. Európa fővárosa.

Pilisvörösvárt, ezt a fiatal pilisi várost viszont nem imádom. Imádni csak azt lehet, ami a csodálatunk, hódolatunk tárgya, amelynek nincsenek hibái, vagy elfogultságunkban nem vagyunk hajlandóak észrevenni azokat.

Fűszekaljnyi Magyarország a Pilis lábánál

Pilisvörösvárt nem imádom, de szeretem. Nem imádom, mert nem lehet nem észrevenni hibáit, melyek között nem is a legbosszantóbb és legelkeserítőbb a 10-es út idegeket és környezetet egyaránt romboló, gyerekeink életét veszélyeztető forgalma, a várost időnként ellepő por és szemét, a gyakran tapasztalható, lehangoló igénytelenség és kulturálatlanság, hanem e település polgárainak széthúzása és a közösség ügyei iránt érzett közömbössége, ami nem tudom mikor alakult ki, én mindenesetre már így örököltem, és így szoktam meg. Mert mindenféle ellenkező híresztelés ellenére a rosszat is gyorsan meg lehet szokni.

Pilisvörösvárt nem imádom, de szeretem. Szeretem, mert szülővárosom ez, ahol eddigi negyven évemből harmincötöt leéltem. Őseim háromszáz évvel ezelőtt telepedtek le ezen a tájon, és sok-sok generáció szorgalmas és sokszor keserves munkája rejlik e település köveiben, s a környék minden barázdájában. Földművelő őseim vérrel, verejtékkel művelték meg a török kor utáni elhagyatott, gazzal benőtt földeket. Élethez, szemhez lett itt köze a Fekete-erdő vidékéről és Bajorországból érkező bátor telepeseknek, akik lakhatóvá tették és csodálatos nemzetiségi kultúrával ajándékozták meg ezt a puszt

ta Magyarországot. Ennek a kultúrának az ápolása, az ősök hagyományainak őrzése, a múlt visszaidézése és emberi teljesítményeinek tisztelete szeretni való e városban.

Június elején, amikor megtudtam, hogy már biztosra vehető a városi cím, boldogan, s büszkén újságoltam el a hírt munkatársaimnak, ismerőseimnek. Meglepetésemre mindenki fanyalogva fogadta a „nagy újságot”, s egyedül német tanártársam örült neki őszintén. Talán nem véletlenül. Ránk, vörösváriakra sajnos jellemző, hogy gyorsan megtaláljuk a makulát a dolgokban, elért eredményeinknek pedig kevéssé tudunk örülni. Információink sokszor hiányosak, mi azonban előszeretettel egészítjük ki ezeket saját szájzűnk szerint.

A legutóbbi közmeghallgatáson tanúja voltam a következő jelenetnek: Grósné Krupp Erzsébet polgármester tájékoztatta az egybegyűlteket arról, hogy beadtuk pályázatunkat a városi címért, s az illetékesek azt igen kedvezően fogadták és nagyra értékelték.

össze szokta kötni az önkormányzat indulatos bírálatával is. Tény, hogy a képviselőtestület nem hoz minden esetben kellő mértékben megfontolt döntéseket, és a Hivatal – amelynek hol van feje, hol nincs –, sem működik mindig a polgárok elvárásainak megfelelően. A városi címet azonban pusztán személyes sérelmeink miatt vagy netán politikai megfontolásból elvetnünk botorság lenne.

Ötven év múlva kit fog az érdekelni, hogy ki kinek volt a vetélytársa vagy haragosa fél évszázaddal korábban, s milyen indulatok fűtötték a kor emberét?! Késő utódaink egészen biztosan másként fognak visszagondolni erre a nevezetes 1997-es esztendőre. Remélem, egy kicsit hálát is fognak érezni irántunk... Addig azonban még rengeteg tenni-valónak van, hogy a városi címnek valóban tartalmat is adjunk.

Júliusban feleségemmel és két fiammal az Észak-Dunántúl városaiban barangoltunk. Sok szép kisvárosban jártunk, Zircen, Pápán, Sárvaron, Kőszegen... s fiaim, minden egyes alkalommal megjegyezték: „Ennek a városnak valóban városformája van, nem úgy, mint Vörösvárnak... Ugyan mikor lesz Vörösvár is ilyen?”

Mondjuk ki: soha! E nagy múltú, nagy kulturális örökséggel rendelkező városok mellé úgysem tudunk felzárkózni. Városi létünknek azonban igenis tudunk kell értelmet adni. Ez pedig rajtunk múlik, s tettek nélkül sikerülni nem fog.

Imádni nem kell Vörösvárt, de tenni érte és legalább egy kicsit szeretni illő dolog. Mert a mi fűszkünk, s más helyettünk nem fogja megigazítani e fűszek fűszálait.

F. A.

Kisváros a Pilisi-medencében

Göncz Árpád köztársasági elnök július 1-jei hatállyal városi címet adományozott Pilisvörösvár nagyközségnek. A városi cím elnyerése anyagi előnyöket biztosít, és komoly erkölcsi anyagi ad. Azonban a várossá válás további folyamatának ennél bonyolultabb anyagi, szellemi és szemléletbeli összetevői vannak, amelyekkel már a kezdet kezdetén számolni kell.

Lényegében egy történelmi léptékű fejlődési folyamat fontos szakaszához érkezett el településünk. A fejlődés nem volt mindig egyenes vonalú – talán a nyolcvanas évek kezdete, de különösen a rendszerváltás teremtette meg a feltételeket, és alakította ki azokat a garanciákat, amelyek elvezettek ehhez a döntéshez. (A következőkben a társadalomtudomány szakembereire vár a feladat, hogy a várossá válás folyamatának hiteles monográfiáját megírják.) Azt azonban egy laikus állampolgár is tapasztalhatta, hogy speciális körülmények között, az agglomerációs övezetben fejlődő településünk a főváros árnyékában is sikeresen azonosult önmagával, és nem lett vegetáló település – pedig a kísértés igen nagy volt.

Amennyiben szubjektív véleményt lehet nyilvánítani a fejlődés meghatározó eseményeiről, e cikk írója úgy gondolja, hogy a pionír ősöket is meg kell említeni, akik a tele-

ték. Mire egy vörösvári polgár közbeszölt: „Ugyan már, a miénk a legrosszabb pályázat az összes közül!” A polgármester asszony ekkor a rengeteg munkával, igényesen megszerkesztett pályázati anyagot a hozzászóló kezébe adta, aki belelapozva a bársonykötésű kötetbe, kénytelen volt visszavonni elhamarkodottan tett kijelentését.

A vörösvári közhangulatot, a polgárok reakcióit persze megértem. Túl sok még a bizonytalanság a városi léttel kapcsolatban, nem lehet még látni az előnyöket, s nagyon tartanak esetleges hátrányaitól: újabb kötelezettségvállalások, megemelt adók... Ki tudja, mit hoz a jövő? Akármit is, hajlamosak vagyunk eleve sötét színűre festeni azt...

A vörösvári polgár intézményrendszerünk fejlettségét, a Pilisi-medencében betöltött regionális szerepünket – amelyek következtében városi címünket végül is elnyertük – kevésbé érzékeli és értékeli. Ő csak azt látja, hogy esős időben bokáig kell gázolnia az utcán a sárban, ha pedig a nap felszárítja a tócsákat, porfelhőket kavarnak a háza előtt elhúzó gépkocsik. „Ezt nevezik városnak, ezt a por- és sárfűszket, ahol még rendes utak sincsenek?” – kérdezi a polgár, és még mond valami cifrát is általában, amit azonban most jobb, ha nem idézek. A cifraságot azután

pülés helyének kiválasztásánál felismerték a földrajzi fekvés adottságaiból eredő előnyöket. Fontos állomásnak tartom a bányaipar létrehozását is, ami több területen strukturális változásokat hozott.

Véleményem szerint az elkövetkezendő időkben fokozatosan fel kell készülni egyrészt a Pilisi-medence kisvárosának szerepére, másrészt a saját önkifejező, városiasodó szerepkörre. A Pilisi-medencében a nagyközség eddig is komoly, meghatározó szerepet vállalt a társadalom olyan területein, mint az oktatás, egészségügy, közbiztonság – azonban a városi rang új minőségű kapcsolatokat ír elő. A Pilisi-medencében lévő települések ellátása és működése érdekében új hatósági jogosítványokat fog kapni a kisváros. Figyelembe veendő, hogy Budapest közelsége a Pilisi-medence településeire még hosszú ideig hatással lesz – így a regionális szerepet játszó kisvárosnak a fejlődés irányának, módjának kiválasztásánál, a prioritások meghatározásánál számolnia kell ezekkel a tényekkel is.

A vezető szerep kialakítását megelőzve (vagy azzal párhuzamosan) meg kell oldani a kisváros saját belső városiasodásának és polgárosodásának igen bonyolult feladatait is, hiszen a polgárisodás szellemi területén a fejlődésnek csíráit csak a legjobb indulattal lehet felfedezni. Tapasztalataim szerint a helyi közvélemény csak lassan kezdi feldolgozni, és helyére tenni azt a tényt, hogy városossá lettünk. Lényegében egy történelmi pillanatra vagyunk részesei. Rajtunk múlik, hogy hogyan tudunk a kínáló lehetőséggel élni.

Végezetül: A képviselő-testület érdeme, hogy tovább tudta fejleszteni az előző képviselő-testület által kialakított fejlődési irányvonalat, helyesen választotta meg a fejlődés módját és irányait, és egyben felhasznált minden törvényes eszközt a megoldások érdekében. Külön említést érdemel, hogy a városossá válás kezdeményezésénél a legmegfelelőbb időpontot választotta ki.

– szf –

Házi feladat

Az Új magyar lexikonban olvasom a következőket: „Építészeti szempontból a városias jelleg főbb ismertető jegyei a zárt sorú és vertikális irányú építkezés, a portalan utak, a gondozott parkok, a jó közvilágítás.”

Nanú, mondom magamban, elég sok házi feladatot kaptunk Árpai bácsitól, amikor városossá nyilvánított minket...

– fetter –

„Itt van a város, vagyunk lakói...”

A 'város' a falunál, ill. községnél általában nagyobb (lélekszámú), forgalmasabb, rendszerint zárt (emeletes) építkezésű, közművesített, különleges jogállású, főként ipari és kereskedelmi jellegű település. A város a közelebbi és távolabbi környezetébe eső más településekkel kapcsolatban központi funkciókat lát el. Ezek lehetnek gazdasági, közigazgatási, katonai, kulturális jellegűek. A központi funkciók változásai jellegzetesek az emberiség történelme során, így a város más és mást jelentett az egyes történelmi korszakokban.

Az európai városfejlődés három, Magyarországon is jellemző típusa az antik, a középkori feudális és a modern kori város. Az antik (görög-római) város uralkodott a falu felett: a polgárjoggal bíró földbirtokos lakosság igazgatási, katonai, kulturális és viszonylag jól közművesített központja volt. A középkori város jellege alapján eltért antik elődjétől: gazdasági központként emelkedett ki. Keletkezésének feltétele az volt, hogy a földesúri várak elkülönültek a városiasodó településektől. A kifejlődő városban a földesúri szolgálonépek mindinkább iparüzésre specializálódtak, s eredményeként a városok (részben) megszabadultak a földesúri hatalomtól, önkormányzati, saját bírósági jogokat, valamint gazdasági kiváltságokat nyertek a királytól.

A középkori Magyarországon három várostípust különböztettek meg: a szabad királyi várost, a bányavárost és a mezővárost. A szabad királyi városok fejlődésük során kikerültek a nemesi vármegyék, az ispánok joghatósága alól. Ettől kezdve csak a királynak voltak alárendelve. (A szabad királyi város elnevezést 1870-ben törölték, helyette a törvényhatósági jogú város fogalmát vezették be.)

A bányavárosok bányákhoz települt, különleges privilégiummal felruházott városok voltak. Alapítóik, lakosaik idegen – általában német – telepesek voltak, akik a magyar királytól megkapták azt a kiváltsá-

got, hogy bárki birtokán szabadon bányászkothattak. A bányavárosok királyi vagy földesúri fennhatóság alatt álltak.

A mezővárosok a népesebb, kereskedelmi utak mellett fekvő falvakból alakultak ki. Ezt elősegítette a jobbágyok szabad költözésének engedélyezése, gazdasági alapul pedig az árutermelés fejlődése szolgált. A mezővárosok jogilag abban különböztek a szabad királyi városoktól, hogy továbbra is magánföldesúri hatalom alatt álltak. E városok képviselői nem vehettek részt a rendi országgyűléseken. A mezővárosok jelentősen különböztek egymástól, attól függően, hogy milyen privilégiumokat szereztek meg. A fejlettebbek egyes földesúri jogokat is megsze-

reztek, és el tudták hártani az úriszéki bíráskodást.

A modern kori város mindenképp iparosodása, azután kényelmi, kulturális célú létesítményei révén emelkedett ki környezetéből, de közigazgatási központtá is vált, egyesítve az antik és feudális városi funkciókat. A városi fejlődést privilégiumok helyett a tőke mozgása szabta meg.

Néhány adat városaink számára:

1910-ben 25 törvényhatósági város volt hazánkban, Trianon után összesen 12. A törvényhatósági jogú városok teljesen egyenrangúak voltak a vármegyékkel.

1945-ben ötvenkét város volt Magyarországon, 1984-ben 97. A várossá nyilvánítási hullám 1989-ben tetőzött: egy esztendő leforgása alatt nem kevesebb mint 41 községet nyilvánítottak várossá.

1996-ban a 17 pályázó település közül 6-ot (Elek, Létavértes, Nagymaros, Pécel, Szendrő és Szentlőrinc), 1997-ben a 27 közül 12-t (Bóly, Devecser, Felzsózsolca, Gyál, Izsák, Nagyecsed, Pilisvörösvár, Polgárdi, Sellye, Solt, Újszász, Zalakaros) nyilvánítottak várossá. Jelenleg 218 város van Magyarországon.

(Összeállításunk a következő kiadványok alapján készült: Magyar értelmező kéziszótár, Magyar történelmi fogalomtár, Új magyar lexikon. További felhasznált irodalom: Sereg András: Versenyfutás a városi címért, Népszabadság, 1997. július 1.)

Várossá válásunk a sajtó tükrében

Az elmúlt időszakban számtalan hír, tudósítás, cikk jelent meg a napilapokban és a környék sajtótermékeiben Pilisvörösvár várossá válásáról. Az alábbiakban ezekből kötöttünk néhányat csokorba.

Városi rang az eszmeiségért

Nagy esemény történt a napokban a település életében: Pilisvörösvár város lett. Grószné Krupp Erzsébet polgármester szerint ugyanolyan érzés egy város polgármesterének lenni, mint egy községének – de valahogy mégis sok minden megváltozik. 1996. november 25-én döntött úgy a képviselő-testület, hogy benyújtják a Belügyminisztériumnak a várossá nyilvánítási pályázatot. Akkor még nem tudták, mennyi munka áll előttük. A Központi Statisztikai Hivatalnak ugyanis nem voltak adatai arról, mekkora a kis- és közép vállalkozásokban dolgozók között a helybéliek és a más településeken élők aránya. Ezért kérdőíveket küldtek szét helyi vállalkozókhoz, s a beérkezett adatokat rendszereztek. S hogy a lakosságot tájékoztassák, fórumot hívtak össze.

A pályázat beadásának határideje április 30. volt. Minden pályázónak ugyanazokat a témákat kell feldolgozniuk: a település múltja, gazdasági fejlődése, a népesség alakulása, a kulturális, oktatási, nemzeti hagyományok, valamint közlekedés és az infrastruktúra.

Egy települést akkor lehet várossá nyilvánítani, ha eleget tud tenni a pályázat feltételeinek. Az elbírálás során a legnagyobb hangsúly a község térségben betöltött szerepén van, ezt vizsgálják a legszigorúbban.

Grósznéék azonban már korábban sejtettek valamit az elbírálás eredményéről: Krizsán Mária, a Belügyminisztérium településfejlesztési főosztályvezetője ugyanis pár hónappal korábban ellátogatott Pilisvörösvárra, s jó véleménye alakult ki a településről. Ő biztatta a polgármester asszonyt, az önkormányzat nyújtsa be a pályázatot. (...)

(Tóth)

(Új Pest Megyei Hírlap – 1997. július 3. Az egész oldalas cikk számos fotót is közöl városunkról.)

Üdvözljük Pilisvörösvárt

Újabb város a térségben

A Pilisi-medence legfontosabb településének helyi lapja, a Vörösvári Újság nem véletlenül hozta júniusi számának már első oldalán is a városi rang elnyerését ismertető írását – július 1-jétől a Dunakanyar újabb várossal gyarapodott. A gyakorlatilag több mint 300 éves település a századfordulón már a várossá válás útján haladt – sokat köszönve a bánya megnyitásának. 1945 után a nemzetiségekkel kapcsolatos gondok, a százezreket érintő kitelepítések után ez a folyamat megtorpant, és újra csak a rendszerváltás után indult el. Pilisvörösvár 13 ezer lakosának mintegy 40%-a német anyanyelvű

– a hazai német nemzetiség kulturális központját is betölti ez a település. Német nemzetiségi gimnázium és szakközépiskola, szakképző iskola mellett két általános iskolát és hat óvodát tartanak itt fenn.

A városban szakorvosi rendelő, mentőállomás, helyi rendőrőrs és komoly közkönyvtár működik. Vezetői időben felismerték, hogy Vörösvár a Pilisi-medencének nemcsak földrajzi, de gazdasági és intézményi központja. A várossá nyilvánítás e folyamat erkölcsi elismerését jelzi, és későbbi fejlesztése szempontjából konkrét előnyökkel is jár. (...)

(Dunakanyar Híradó – 1997. augusztus. Az újság a címlapján közli a cikket.)

A tizenkettő egyike

Pilisvörösvár városi rangra emelkedett

Pilisvörösvár a század eleje óta fejlettebb, mint a környék települései. A szénbánya megnyitásának köszönhető, hogy kiépült a villamos hálózat, és egyfajta kulturális élet is kialakult. 1945 után, a bánya bezárásával a városiasodás folyamata lelassult, majd 1970-ben nagyközségi címet kapott Vörösvár. A 80-as években elkezdődött a gáz- és telefonhálózat építése, ami a 90-es évekre befejeződött.

Hazánkban július elsejével újabb tizenkét település kapta meg a városi címet, köztük szomszédunk, Pilisvörösvár is.

– **Minek köszönhető ez a siker?** – kérdeztük Grószné Krupp Erzsébet polgármester asszonytól.

– A siker a lakosság és az önkormányzat együttes munkájának az eredménye, miként az is, hogy a település a pályázati feltételeknek maximálisan megfelelt. (...)

– **Milyen feladatok várnak a jövőben megvalósításra?**

– Azokat a feladatokat, amelyeket eddig elláttunk, továbbra is szeretnénk teljesíteni. Elsődleges célunk a közbiztonság javítása oly módon, hogy a környező önkormányzatok összefogásával rendőrkapitányságot hozunk létre. Ezenkívül fontos a csatornaépítés befejezése, az úthálózat további bővítése.

– **Bővül-e az önkormányzati apparátus?**

– Nem kívánunk változtatni a képviselő-testület összetételén, ez talán a következő ciklusban lesz esedékes. (...)

– **Milyen a közhangulat a városi rang elnyerése után?**

– A 12 500 lakos közül – ahogy az lenni szokott – van aki örül, van aki nem, de a többség értékeli eredményeinket.

Dubniczki Csilla

(Szentendre és Vidéke – 1997. július 11.)

Már a nagyközség is városként működött

– A vörösváriak eddig is városiaknak érezték magukat – mondja Grószné Krupp Erzsébet, az új város polgármestere. – Egyszerűen arról volt szó, hogy ez a település mindig is igyekezett megteremteni a városi lét feltételeit. Hogy ez mennyire sikerült, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a korábban nagyon nagy számban ingázó, fővárosban dolgozó vörösvári polgárok hazatérve lakóhelyükre, nem érezték olyan különbségeket, amelyek markánsan mutatták volna „falusiasságunkat”.

Való igaz, ha valaki a város főutcáján végigautózik, egy kellemes és hangulatos polgárvárosban érzi magát.

Persze, hogy itt azért egy-két esetben nem árt feltételes módban szólni, azt a polgármester asszony sem tagadja:

– Be kell fejeznünk a csatornázást, folytatnunk kell az útépitést, útkorszerűsítést, s egyéb városépítő feladataink vannak. De hogy egy bizonyos szintet elértünk ebben a városiasodásban, azt igazolja a tény, hogy a várossá nyilvánításért pályázó települések között elsőként a mienkre mondtak „igent”. (...)

– **Beszélgünk a vörösváriak várostudatáról.**

– Az előbb már említettem, hogy ez egyrészt teljesen természetes sokaknál. Ugyanakkor ahhoz, hogy az itt élők valóban városi polgárok legyenek, elsősorban nem beruházásokra van szükség, hanem egy valóságos városi közösség, vagy ha tetszik, lokálpatriotizmus kialakulására. Ugyan joggal vagyunk büszkéek, hogy a településen harminc civil szervezet működik, amelyek tevékenysége valamilyen módon kapcsolatban van Pilisvörösvárral, ugyanakkor még mindig igaz az a tény, hogy a Pilisvörösváron élő értelmiségiek túlnyomó többsége ingázik, így igazán nem tud aktív részese lenni a városi élet alakításának. (...)

– **Nem akarok ünneprontó lenni, de a várossá nyilvánításukkal kapcsolatos cikkünk nyomán több telefont kaptunk, amelyek tulajdonképpen kétségbe vonták a városi cím jogosságát. Ennyire megosztott lenne a lakosság?**

– A település szépítését, jövőjét illetően nincs megosztottság. Én sokkal inkább egyfajta előrehozott választási kampány megnyilvánulásának tekintem ezeket a telefonokat. Soha senki nem mondta, hogy Pilisvörösvár fejlődése és fejlesztése befejezhető. Mi is tudjuk, hogy akadnak jócskán tennivalóink. De aki a várossá nyilvánítást kérdőjelezi meg, az tulajdonképpen a település ellen szól. (...)

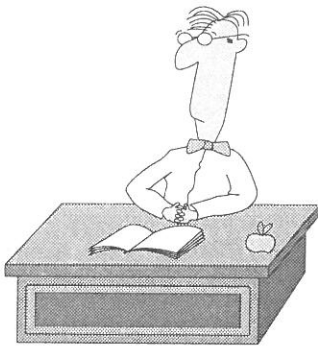
S. Boda András

(Pest Megyei Krónika – 1997. június 30. A Népszabadság Pest megyei melléklete címlapján tudósít arról, hogy Pilisvörösvár és Gyál városi rangot kapott. A címlapon egy Vörösvárról készült fotó látható. A két új Pest megyei város polgármestereivel készült interjúkat „A városi rang még nem teremt várost” címmel a 36. oldalon olvashatták az olvasók.)

PILISVÖRÖSVÁR, A PILISI-MEDENCE KÖZPONTJA

Fiatal városunk a városi címet döntően a térségben betöltött központi szerepének köszönheti. Az alábbiakban – Dalosiné Molnár Ilona pályamunkája nyomán – összefoglaltuk azokat a fontosabb regionális feladatokat, amelyeket Pilisvörösvár ellát.

Oktatás

Mutnyánszky Ádám Szakképző Iskola

Az iskola az egész országból fogad tanulókat. Az 1996/97-es tanévben 11 szakmában 371 diákot oktattak az intézményben, közülük csak 118-an voltak vörösváriak. A kollégiumi elhelyezés 40 fő részére biztosítható.

Német Nemzetiségi Általános Iskola, Gimnázium és Külkereskedelmi Szakközépiskola

A középiskola speciális nyelvi és külkereskedelmi oktatási koncepciójával egyedülálló az országban. 22 településről összesen 310 diák tanult a tanév során az intézményben. A környező településekről bejárók száma 170 fő volt. A kollégiumban 25 leányt tudnak elhelyezni.

Templom Téri Általános Iskola

Az iskola 607 tanulója közül 34-en a környező településekről jártak be.

Az intézmény keretén belül működő kisegítő iskola 56 tanulója közül 25-en voltak bejárók. (A bejáró tanulók száma tehát összesen 59 volt.)

Német Nemzetiségi Általános Iskola

428 tanulója volt a tanév során az intézménynek. Közülük 21-en a környező települések lakói.

(Alap- és középfokú oktatási intézményeinknek összesen 1772 tanulója volt az elmúlt tanév során. Ebből a bejárók száma 503 volt. Ez a tanulólétszám 28%-át tette ki.)

Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskola

Az 1996/97-es tanévben 312 beiratkozott tanulója volt az intézménynek. Ebből 18 tanuló négy környező település lakója. Az intézménynek kihelyezett tagozata működik Pilisborosjenőn, 30 tanulóval.

Művelődés

Városi Könyvtár

Az 1952 óta működő 42 500 kötetes könyvtárnak 10 településről összesen 2320 beiratkozott olvasója van.

Egészségügy

Szakorvosi Rendelőintézet

Az 1981-ben megnyílt rendelőintézet 16 szakrendelésen fogadja 6 település (Pilisvörösvár, Pilisszántó, Pilisszentiván, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Tinnye) betegeit.

Mentőállomás

A Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány által felépített mentőállomás ellátási körzetéhez 11 település tartozik.

Sürgősségi ügyelet

7 település összefogása eredményeképpen 1996-ban jött létre.

Szociális ellátás

Szent Erzsébet Szociális Otthon

Az 1993-ban megnyílt 176 férőhelyes öregek otthonába az egész országból fogadnak jelentkezőket. A szolgáltatás teljes körű.

Elmebetegek Szociális Otthona

Az 1952-ben megnyílt szociális otthon a megye minden településéről fogadja a beutaltakat. A jelenlegi létszám 113 fő.

Pénzüntézetek

OTP Pilisvörösvári Fiók

Az 1959 óta működő intézmény 6 település pénzügyeit intézi.

Takarékszövetkezet

Az 1958-ban megalakult szövetkezethez ma 13 település tartozik.

Volksbank

A bankfiók 1993-ban nyílt meg, 10 település részére nyújt teljes körű szolgáltatást.

Kamarák, ipartestület

Agrárkamara (Bajcsy-Zs. tér 1.)

A körzetébe tartozó 11 település egyéni és társas vállalkozásainak részére végzi az állami és közigazgatási feladatokat.

Iparkamara (Fő út 83.)

A Pilisi-medence 8 településén 2100 vállalkozás (ebből 710 pilisvörösvári) kamarai érdekképviselőt ellátó szervezet.

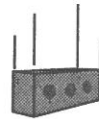
Kézműves Kamara (Fő út 47.)

8 település 1300 vállalkozását fogja össze. Érdekképviselői, szakmai és könyvviteli segítséget nyújtó testületként működik.

Ipartestület (Fő út 47.)

150 tagot számláló, több mint 60 éve működő érdekképviselői szerv. 8 település iparosait fogja össze.

Biztosítók

Garancia Biztosító

Pilisvörösvári irodája 16 települést összefogó központi iroda.

Hungária Biztosító

A számítógépes hálózatba bekapcsolt iroda 10 település központjaként működik.

Nationale Nederlanden Biztosító

10 települést ellátó területi központ.

Közbiztonság

Pilisvörösvári Rendőrőrs

Ellátási területéhez 8 település tartozik. (A tervek szerint rendőrkapitánysággá fejlesztik.)

Tűzoltóság

A 16 tagú Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltóegyesület az elmúlt év során számtalan esetben vonult ki a környező településekről érkezett segélykérésre.

Közművek

Elektromos művek

A budapesti Elmű Rt. Észak-Budai Üzemigazgatóságának kirendeltsége pilisvörösvári központtal működik. Ellátási körzetéhez 10 település tartozik.

Vízművek

A Dunamenti Regionális Vízműtársulat üzemegysége 1978 óta végzi 7 település hálózatszerelési és karbantartási munkáit.

Egyéb

Közjegyzői iroda

A Pilisi-medence önálló közjegyzői irodája.

Épül, szépül Vörösvár

A városavató ünnepségre új köntöst öltött Vörösvár legrégebbi épülete, az egykori postaállomás, a később tanács- majd községháza, amelynek homlokzatára most felkerült a VÁROSHÁZA felirat. Az épület külső-belső felújítására a városavatótól függetlenül is szükség volt már. Eredetileg csak festésimázolási munkákkal számoltak, később azonban kiderült, az épület külső vakolata olyannyira elöregedett, hogy mindenképpen fel kellett újítani. A tatarozás költségei gyorsan átlépték volna a rendelkezésre álló keretet, ha a vörösvári vállalkozók és üzemek nem sietnek a város segítségére. Nagyon sok felajánlás érkezett. A vállalkozók átértékelték azt, hogy a Városháza nem egyszerűen csak egy épület, amely helyet ad az önkormányzatnak, hanem településünk imázsának, ar-

culatának is fontos része. Az átutazó messzemenő következtetéseket tud levonni egy településről a község-városháza hulló vakolatának láttán.

Szintén a városavatóra újult meg a gimnázium Major utcai homlokzata. Újrafestették a piszkos-szürke falakat, lemázolták az ablakokat. Ezzel együtt teljesen felújították az épületrész vizesblokkját (e nélkül a homlokzat festésének sem lett volna értelme, az ismétlődő csőtörések miatt). A kollégium átköltözött a konyha fölötti új részbe. Ez sokkal inkább megfelel diákotthon céljára, mint az a néhány szűk szoba, ahol eddig voltak elhelyezve a diákok. Takarékosági szempontok is szerepet játszottak az átköltözésben. Az új épületrész fűtése a központi épülettől függetlenül szabályozható, így a téli estéken nem kell majd a kollégium miatt az egész épületet teljes intenzitással fűteni. A tervek szerint itt egy zuhanyozót és egy nevelői szobát is ki fognak alakítani.

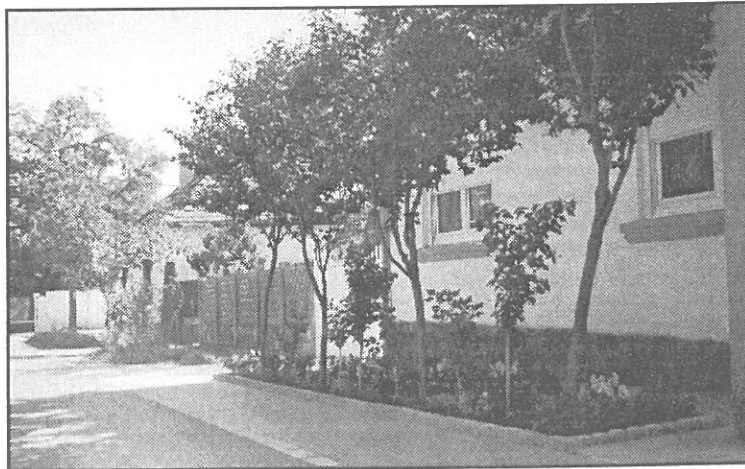
Az épület megújításában komoly szerepet vállalt a Német Nemzetiségi Önkormányzat, amely a költségek 30%-át vállalta magára. A Terranova ingyen bocsátotta az építők rendelkezésére a festékeket és a csemperagasztót. A felállványozást ingyen végezte el egy vállalkozó. (Talán az olvasó nem is gondolná, hogy ennek a költségei is meghaladják az egymillió forintot!)

Az épület-felújítási munkálatokkal egy időben rendbe hozták a gimnázium udvarát, elhordták az évek óta ott terpeszkedő földkupacot, és annak helyén egy csinos kis sziklakertet alakítottak ki. A gimnázium saját költségén új kerítést emelt a Petőfi Sándor utca felé – igaz, egyelőre csak az utcafront feléig, a folytatás az intézmény anyagi forrásaitól függően a következő években várható.

A Vásár téri iskolában udvarrendezési munkálatok folytak a nyáron. A tavaly leaszfaltozott sportpálya szintjével egységességbe hozták az udvar többi részét, számtalan teherautónyi homokot elhordva onnan. A legyalult rész tetejére termőföld kerül, amit fűvel ültetnek be. Az így kialakított területen fából készült padokat, játékokat fognak elhelyezni. Az udvaron három ivókút is lesz majd. A teherrendezést a Vízművek gépei végezték az elvégzett munka árának töredékeért. A vízszelvényező is anyagáron dolgozott. (A munkálatok során derült ki, hogy felújításra

szorul a támfal is. Ennek költségei azonban meghaladják az iskola anyagi erejét. Az udvarrendezés eddigi költségeit a bálí bevételekből fedezték.)

Öröndetes dolog, hogy a város úthálózata is tovább épült az elmúlt időben. Befejeződött az útprogram II. üteme, s remélhetőleg még az ősszel elkezdődik a III. ütem, amely során a Madách, Tövis, Rózsa, Diófa, Zöldfa, Károly, Hold és Ősz utca kap szilárd útburkolatot. A már elkészült utcákban egyre több helyen látni, hogy a lakók saját erejükkel rendezik a házuk és az út közötti közterületet: járdát építenek, fűvet és virágokat ültetnek. Örömmel mondhatjuk, hogy egy-két utca már olyan benyomást kelt az emberben, mintha valamelyik németországi testvértelepülésünkön járnánk.

A városavató időpontjái befejeződött a Szent Erzsébet utcától a Petőfi utcáig tartó 270 méteres csatornarész építése is. Ez nem kellemetlenséggel járt az autósokra nézve hiszen a Fő úton hetekig szakaszonként egy sávon lehetett csak közlekedni. Az I. ütem 10. és 11. szakaszának építése során a Strabag Hungaria összesen 4 kilométernyi csatornát fektet le a következő utcákban: Fő út, Petőfi Sándor u., Szőlőkert u., Eperjes u., Szent Erzsébet u., Kisfaludy u., Csokonai u., Gárdonyi u., Csobánkai u., Szőlőkert köz, Petőfi köz. A munkálatok a befejezésükig közlekednek. Néhány rövidebb szakasz van már csak hátra.

Az I. ütem utolsó, 9. szakaszának építése várhatóan szeptember végén kezdődhet meg a beruházás kivitelezésére kiírt pályázat sikeres lebonyolítása után. Ez a szakasz, amelynek építése a korábbi kivitelező hibájából szenvedett késedelmet – szintén körül belül négy kilométernyi vezeték megépítését jelenti. Az építkezés a következő utcákban folyik majd: Fő út, Budai út, Orgona u., Ady Endre u., Széchenyi u., Muttnyánszky u., Remete u., Alkotmány u., Bányakápolna u., Rákóczi u., Budai Nagy Antal u., Vajár u., Rezeda köz, Angeli köz, Csalogány köz, Horgász sor. Az I. ütem befejezésének végső határideje: 1998 nyara. Az építők azonban előreláthatólag korábban végeznek majd a munkával.

Július 9-én átadták a JET benzinkutat. A benzinkút és szépen rendezett környéke valódi városi hangulatot áraszt. (Igaz, egyes vélemények szerint az ostoronyeles lámpák nem igazán illenek oda.) Sajnos meg kell az is említeni, hogy a benzinkút melletti terület rendezése, az ott betervezett építkezés (Spa Áruház) még mindig várat magára.

Végezetül ne felejtsük ki az örvendete események felsorolásából parkjaink újjászülését sem, amelyeket végre gondos kezeléssel ápolnak, és említsük meg a város határában kitett új táblákat is.

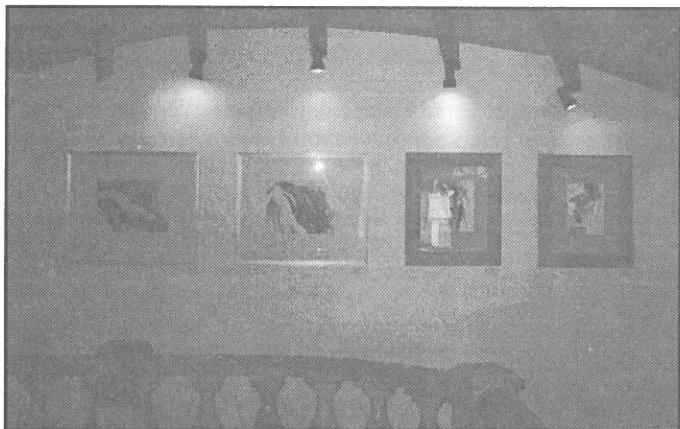
Épül és szépül Vörösvár, fiatal városunk. Reméljük, újságunk hasábjain az elkövetkező években is számtalanszor találunk majd okot arra, hogy az előbbi mondatot leírhatjuk.

F. A.

Vörösvári Napok – 1997

Ünneplőbe öltözünk

A Vörösvári Napok a templomi búcsúhoz és Szent István napjához kapcsolódóan településünk életének legjelesebb ünnepségsorozata. Egyszerre állami, egyházi, városi és családi ünnep ez, amely Pilisvörösvár apraját-nagyját ünneplőbe öltözteti; összejön a tágabb család, megérkeznek a német, osztrák rokonok, barátok is, általános a jókedv, vidámság. A vörösvári polgárok ilyenkor kicsinosítják portájukat, az asszonyok még a szokásosnál is finomabb ételeket főznek, a gyerekek a búcsúfiára, a fiatalok a kedvesükkel való találkozásra gondolnak. Baráti beszélgetésekkel, evés-ivással, mulatozással telik a néhány nap. A vörösváriak szíve-

Werner Zinnhobler aquarelljei a Varázskő Galéria kiállításán

sen vesznek részt a kulturális rendezvényeken is: kiállításokon, koncerteken, folk-lómsorozatokon. E rendezvények a szűkebb haza, a nemzetiségi kultúra, a hagyományok, az alkotó kéz, a mesterségek és a művészetek művelői iránt érzett tiszteletet erősítik a vörösvári polgároknak, s ezen túl talán elmélyítik az egymáshoz tartozás érzését is.

Kiállítások

Az ünnepségsorozat első eseménye augusztus 16-án délelőtt a Varázskő Galéria képzőművészeti kiállításának megnyitása volt. A kiállításon két gröbenzelli művész műveit tekinthették meg a szép számban megjelent érdeklődők. *Werner Zinnhobler* festőművész aquarelljei és *Justus Müller* szobrászművész bronz-, fa- és kőszobrai nagy tetszést arattak a művészetszerető vörösváriak körében. A legnagyobb érdeklődést Werner Zinnhobler Vörösváron készült festményei (Pajta, Hátsó udvar, Eső után, Templom) keltették.

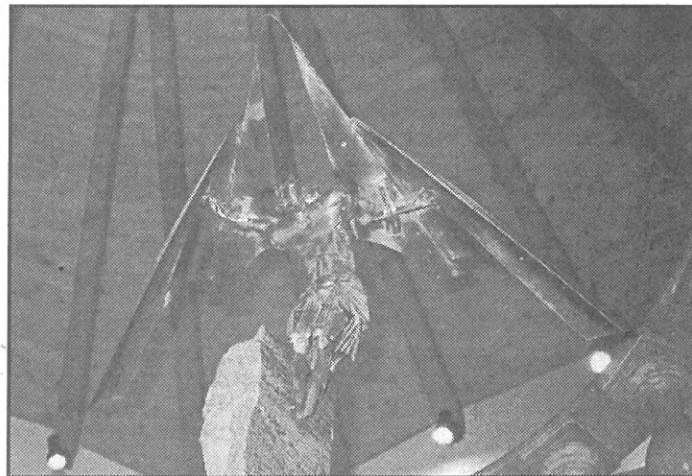
A kiállítást *Günther Kötschau*, gröbenzelli önkormányzati képviselő, a partnerkapcsolatok referense és *Grószné Krupp Erzsébet* polgármester asszony nyitotta meg. „A művészet nem ismer országhatárokat – hangsúlyozta Kötschau úr –, és ez a kiállítás is lehetőséget ad arra, hogy a művészetek hídján keresztül közelebb kerüljön egymáshoz Gröbenzell és Pilisvörösvár.”

„Művészeti kapcsolatainkban korábban csak a nemzetiségi hagyományokhoz, kultúrához szorosan kötődő művészeti tevékenységek játszottak szerepet, örvendestény, hogy az utóbbi időben bővíteni tudtuk e kört” – állapította meg Grószné Krupp Erzsébet polgármester.

Szilárd von Csizsér úr a gröbenzelli Német-Magyar Baráti Társaság elnöke két nyelven elmondott beszédében köszöntötte a kiállítás résztvevőit, és meleg szavakkal köszöntötte meg *Molnár Sándornak*, a galéria tulajdonosának, hogy e művé-

népművészeti ihletésű edényeket és bőrlámpaernyőket állított ki. Nagy tetszést arattak *Boldizsár Matild* babakészítő népviseletbe öltözött kedves babái is.

A Hagyományörző Egyesület „Visszapillantás a múltba” címmel helytörténeti kiállítást állított össze régi csipketerítőkből és fotókból. A második emeleten a Nagycsaládok Egyesületének gyermekrajz-kiállítása

Justus Müller szárnyas bronzembere

szeti rendezvény létrejöttét lehetővé tette. (A Varázskő Galéria éppen egy évvel ezelőtt, a Vörösvári Napok keretében nyílt meg.)

Kora délután a művészeti események sora a Közösségi Házban rendezett kiállítások megnyitásával folytatódott. Az első emeleti nagyteremben kézművesek és amatőr művészek alkotásaiban gyönyörködhetett a közönség. *Piehlne Müller Mária* és *Fetter István* festményeit, *Torma Anita* festményeit és rajzait, *Kozek Péter* montázsait, *Szauter Ákos* természetfotóit hozta el a kiállításra. *Váginé Wieszt Berta* szíjgyártó egy sallangarnitúrát, *Herbst János* díszes lószerszámokat, *Oszkó Viktória* börműves és fazekas

és a Kertbarátok Egyesületének terménybemutatója volt látható.

A kiállításokat Grószné Krupp Erzsébet polgármester nyitotta meg, aki örömet fejezte ki, hogy a Vörösvári Napok keretében hagyománnyá vált kiállítások rendezése, amelyeken egyre több alkotó műveit láthatjuk. „Vörösvárnak művészei vannak! Általuk élővé válik a holt anyag. Műveikben haszseretettük, e tájhoz való kötődésük is megtestesül.”

A megnyitó ünnepséget *Tácsik Zsuzsa* csellójátéka, *Peller Anna* és *Fetter Éva* szavalata színesítette.

Koncert

Késő délután a zene- és kórusművészet kedvelői adtak maguknak találkozózt a plébániatemplomban, ahol elsőként Gounod *Messe Breve* című miséje hangzott el a Német Nemzetiségi Vegyes Kórus és a templom énekkarának magas színvonalú előadásában.

A koncert további részében a már említett két énekkaron kívül a Ligeti Kamarakórus és a Szigetújfalvai Zenebarátok Kórusa lépett közönség elé. *Vörös Árpád* orgonán, *Kozek Balázs* trombitán játszott.

Boldizsár Matild népviseletbe öltözött babái

Vörösvári Napok – 1997

Városavató ünnepség

Augusztus 17-én délután a gimnázium udvarán rendezett ünnepségen közel ezer ember volt tanúja annak a történelmi pillanatnak, amikor *Kuncze Gábor* belügyminiszter várossá avatta Pilisvörösvárt.

Az ünnepség előtt a pilisvörösvári fúvószenekar szórakoztatta a gyülekező közönséget. Pontosan fél négykor megszólaltak a fanfárok, és a pilisvörösvári és pilisszentiváni vegyes kórus a fúvószenekar kíséretével elénekelt a magyar himnuszt és a magyarországi németek himnuszt.

A himnuszok után *Mécs Károly* színművész *Friedrich Schiller Hoffnung* (Remény) című költeményét adta elő német eredetiben és magyar fordításban.

Ezután *Grószné Krupp Erzsébet*, városunk polgármestere lépett a szónoki emelvényre, aki köszöntötte Vörösvár polgárait és az avató ünnepséget jelenlétükkel megtisztelő vendégeket. Külön tisztelettel üdvözölte *Kuncze Gábort*, a Magyar Köztársaság belügyminiszterét, *Nikolits István* tárca nélküli minisztert, országgyűlési képviselőn-

kői nem feledkeztek meg a hagyományok és az anyanyelv ápolásáról sem.

„Mi, a kései utódok, Vörösvár mai polgárai, mindent megtettünk településünk fejlődése érdekében. Az elmúlt évtizedekben kiépült az ivóvíz-, a gáz- és a telefonhálózat, megépült az önálló szennyvíztisztító, az erre épülő csatornahálózat az év végére az ingatlanok 30%-át fogja ellátni. Az utóbbi két évben útépitési programunk megvalósítása során számos szilárd burkolatú út épült, s elhatározott szándékunk a csatornaépítést követően folytatni az útépitést. Mindezek a fejlesztések az itt lakók számára nagy jelentőségűek, de Pilisvörösvár – és leginkább erre vagyunk büszkéek – a környező települések számára regionális szerepkört tölt be, és ezt tudatosan vállalja. Középfokú oktatási intézményeink, szakorvosi rendelőintézetünk, a mentőállomás, pénzintézetek, a rendőrség és a helyi vállalkozók kereskedelmi és szolgáltató tevékenysége a Pilisi-medence településeim élőkét szolgálja, és ellátásukhoz nagy mértékben járul hozzá. A fejlődés polgáraink áldozatos munkáját és településfejlesztő tevékenységét dicséri. A vá-

fejlett intézményhálózatát, amely néhány, már korábban városi rangot kapott település részére ma még csak a megvalósítandó feladatok közé tartozik. „A település közműhálózata is – az utóbbi évek fejlesztésének eredményeként – szinte teljes körben kiépült. Ezeknek a fejlesztéseknek a döntő részét a helyiek önerőből valósították meg” – hangsúlyozta a miniszter úr, majd így folytatta:

„Azon túlmenően, hogy egy településnek megfelelő intézményhálózattal és közműhálózattal kell rendelkeznie, és egy rendezett képet kell mutatnia – ezek Pilisvörösvár esetében biztosítottak – szükséges a várossá nyilvánításhoz az is, hogy térségi szerepet lásson el a várossá nyilvánítandó település. Pilisvörösvár esetében ez is igaz, hiszen mintegy 60 ezer ember számára nyújt az intézményhálózatán keresztül különböző szolgáltatásokat. Pilisvörösvárt nem véletlenül emlegetik iskolavárosként.”

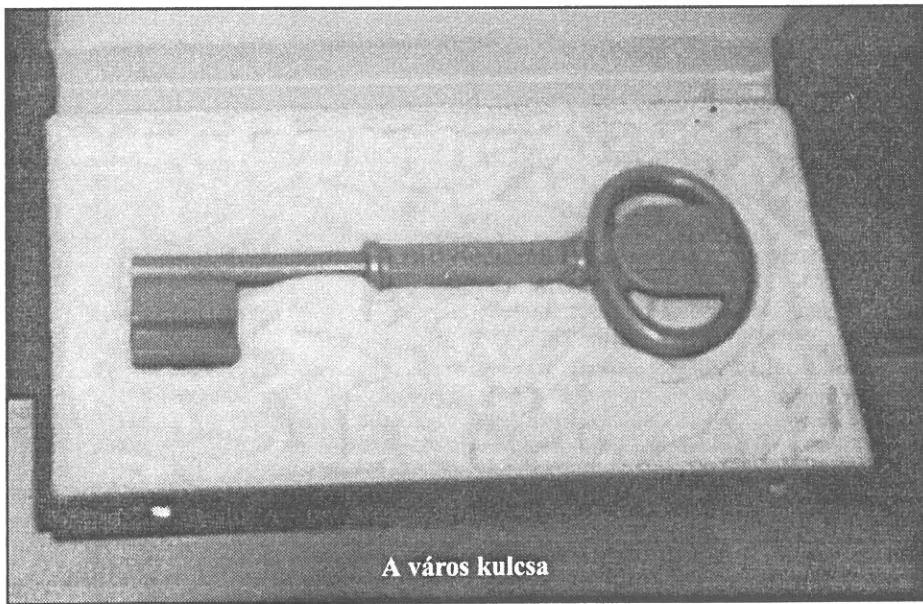
A miniszter úr elmondta, hogy a felsorolt szempontokat figyelembe véve pontozzák a városi címért pályázó települések fejlettségét. Kiemelte, hogy Pilisvörösvár az 1997-ben pályázó települések közül az első helyen végzett.

„Ugyanakkor ahhoz, hogy egy település város legyen, szükséges valami más is, amit pontszámokkal leírni nem lehet, ami nagyon nehezen mérhető, ez pedig az, hogy a polgárosodásnak egy olyan szintjét érje el a település, amikor az emberek közösséget alkotva élnek, tevékenykednek annak érdekében, hogy a település fejlődjön, előre lépjen. Pilisvörösvár esetében ez is biztosított. Ez egyrészt az itt működő civil szervezetek nagy számából, másrészt abból látható, ahogy a helyi polgárok ápolják és továbbörökítik kulturális hagyományait, és tesznek annak érdekében, hogy mindenki ismerje meg a település történelmét, vigye magával kultúráját a világba.

A polgárosodás a feltétele annak, hogy itt egy pezsgő kisvárosi élet alakuljon ki, ami záloga lehet a jövőbeni fejlődésnek. Tudni kell, hogy a városi rang ma leginkább nem többlet költségvetési támogatást jelent. A városi rang elnyerése a fejlődés egy lépése csupán, amelyet további fejlődés fog követni. Egy városba szívesen jönnek a befektetők, fejlődhetnek a vállalkozások, ezáltal gazdagodik a település, gazdagodnak polgárai is. Ennek következményeként hosszú távon egy pozitív fejlődési pálya áll a városi rangot elért település előtt.

A városi rang elnyerése kötelezettségeket is jelent a környező településekkel szemben, biztosítani kell polgáraink számára mindazokat a szolgáltatásokat, amelyeket egyébként Pilisvörösvár eddig is biztosított, ezeket egyre magasabb színvonalra kell emelni.”

Beszédének végén a miniszter úr felolvasta a köztársasági elnök úr határozatát Pilisvörösvár várossá nyilvánításáról, majd átadta a Belügyminisztérium ajándékát, a város jelképes kulcsát *Grószné Krupp Erzsébet* polgármesternek.

A város kulcsa

ket, *dr. Schmidt Gézát*, a Pest Megyei Közigyűlés elnökét, *Kerner Lőrincet*, az Országos Német Kisebbségi Önkormányzat elnökét, *Szegedi Róbertet*, Pilisborosjenő polgármesterét, a Pilisi-medence polgármestereinek korelnökét, *Johannes Giffelst*, a Német Szövetségi Köztársaság kulturális referensét és *Fogarasy-Fetter Mihályt*, városunk díszpolgárát.

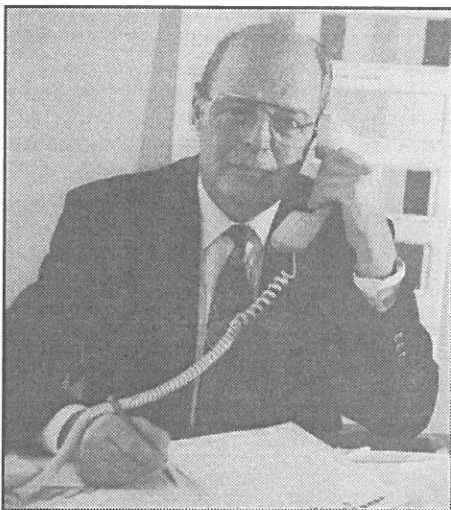
A köszöntő szavak után a polgármester asszony rövid áttekintést adott a városi rangot elért település múltjáról, az eddig megtett útról és az előttünk álló feladatokról. Megemlékezett az első telepesekről, akik 1689-ben megalapították Pilisvörösvárt, és elvetették a fejlődés magvait; szólt eleink áldozatos munkájáról, amelynek köszönhetően a hajdan kicsiny pilisi településből község, majd nagyközség lett, melynek la-

rosi cím elnyerése mindenekelőtt nekik köszönhető. A megtett út alkalmas arra, hogy visszatekintve felmérjük eredményeinket, és egyben felelősséggel vállaljuk a városi címmel ránk háruló újabb feladatokat. Biztosan tudom, hogy ebben a munkában számíthatunk minden vörösvári polgár segítségére, és hiszem, hogy közös erőfeszítéseink nyomán a város továbbfejlődik mindannyiunk boldogulására, örömére” – fejezte be ünnepi beszédét *Grószné Krupp Erzsébet* polgármester, majd felkérte *Kuncze Gábor* belügyminiszter urat, hogy avassa várossá településünket.

Kuncze Gábor belügyminiszter avatóbeszédében számba vette, melyek azok a feltételek, amelyek teljesülése elengedhetetlen egy község várossá nyilvánításához. Ezek sorában első helyen említette Pilisvörösvár

A reipszandtól a gépi vakolatig Üzemlátogatáson a Terranovában

Pilisvörösvár lakói közül bizonyára sokan tudják, hogy a települést körülölelő hegyek egy részét dolomit alkotja. Az azonban talán kevésbé tudott dolog, hogy Pilisvörösvár határában van Magyarország legnagyobb és legjobb minőségű dolomit-előfordulása. Az itt lévő készleteket 125 millió tonnára becsülik a szakértők.

Mező Barna igazgató úr

A dolomit világos színű, üledékes kőzet, legtöbbször mészkőből keletkezik. Nevét egy Dolomieu nevű francia ásványkutatóról kapta. A dolomit igen sokrétűen felhasználható anyag. Az építőiparban, a vegyiparban, a kohászatban, a gumi-, festék- és papíriparban, a gyógyszergyártásban egyaránt alkalmazták. Finom pora kiváló súrolószer. Erre igen régen rájöttek a vörösváriak is. A múlt század végén már kocsiszámra szállították a helybéli gazdák Budára a „reipszandt”, a finom, szemcsés anyaggal még a legádázabb szennyöződést is le tudták dörzsölni a háziasszonyok.

A magánkézben lévő Őr-hegy környéki dolomitgödörket 1945 után államosították, és létrejött a Pestvidéki Ásványbánya. 1964-től a bányát az Országos Érc- és Ásványbányák vette át. A vállalatnak szerte az országban 24 bányüzeme működött, ahol a legkülönbözőbb ásványi anyagokat bányászták, a dolomitól a rézig.

Volt olyan év, amikor közel félmillió tonna dolomitot is kitermeltek a vörösvári bányában. Csak az üvegyipar számára 100 000 tonnányit szállítottak. Alig győzte a bányától a vasútállomásig kanyargó kisvasút a sok munkát.

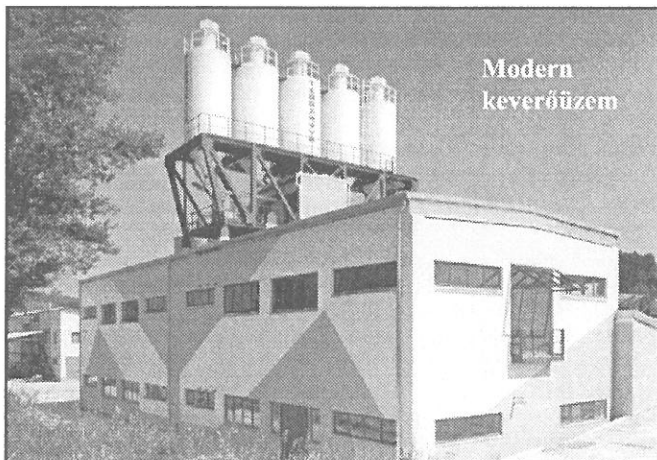
A kibányászott dolomitot azután nyersanyagként vagy félkész terméké feldolgozva értékesítették.

A hetvenes évek elején Mező Barna, aki akkor a vállalat főmérnöke volt, egy ipari vásáron érdeklődéssel fedezte fel, hogy egy külföldi cég nemesvakolatot ajánl megvételre. Akkoriban Magyarországon nemigen ismerték ezt a terméktípust. Csak úgy próbaképpen vásároltak két zsákkal, és laboratóriumukban kielemezték. Az eredmény meglepő volt: kiderült, hogy a nemesvakolat 75%-át dolomit alkotja. „Miért ne tudnánk, mi is nemesvakolatot gyártani?” – tette fel a kérdést a főmérnök úr a vállalat vezetőinek, akik nem kevés győzködés után végül is beadták a derekukat. Nyilvánvaló volt ugyanis, hogy ennek a terméknek az előállításával nagyobb jövedelmezőségre tehet szert a vállalat, mint a dolomit nyersanyagként való értékesítésével.

Nyugat-Európában hét nagyobb cég foglalkozott akkortájt nemesvakolat gyártásával. Gondos mérlegelés után az 1927-ben alapított osztrák Terranova céget választották ki. A tőlük vásárolt licenz alapján 1978-ban kezdődött meg a nemesvakolat gyártása Vörösváron Terranova márkanévvel. A vakolatot előállító üzemet saját maguk tervezték, és elkészültekor sokkal korszerűbb lett, mint az ausztriai üzem. A minőséget az osztrák partner folyamatosan, szigorúan ellenőrizte. Kezdetben gyakran előfordult, hogy váratlanul

Az üzemben kezdetben csak szárazvakolatot gyártottak, kapart, dörzsölt és spriccell változatban, fajtánként 20 színben, 50 kilós kiszerelésben. Az első néhány év bizony nem volt könnyű, nehezen „szokott rá” a hazai építőipar a nemesvakolatra. Később megnőtt az igény a korszerűbb, jobb minőségű termékek iránt, és egyre másra érkeztek a megrendelések. Az igények kielégítésére a vállalat egyre újabb és újabb termékek licenzét vette meg a Terranova cégtől. A nyolcvanas évek elején, az energiaárak felszökésekor kezdtek figyelni Magyarországon az építetők a hőszigetelés fontosságára. Ekkor jelent meg a piacon a vállalat a legkorszerűbb hőszigetelő anyagokkal. Por alakú csemperagasztót is ez idő tájt kezdtek gyártani.

Így kezdődött...

Modern keverőüzem

A rendszerváltás után az OÉÁ-t is privatizálták, a vörösvári üzem, ismerve az itt végzett kiváló munkát, maga az osztrák Terranova cég vásárolta meg, létrehozva a Magyar Terranova Építőanyag-ipari Kft-t. A cég ügyvezető igazgatója az OÉÁ addigi vezérigazgatója, Mező Barna lett.

1993-ban az osztrák tulajdonos megvált Terranova-üzemeitől, s a vörösvári üzem is a francia érdekeltségű Weber & Broutin vállalatcsoport tulajdonába került, változatlanul megtartva az eredeti márkanévet. Ennek a cégnek Európa majd minden országában vannak üzei és bányái. A vörösvári Terranova Kft. a cég bécsi központjához tartozik.

– Ma már igen nehéz lenne felsorolni, hányféle terméket gyártunk folyamatosan bővülő és korszerűsödő üzemünkben – mondja Mező Barna ügyvezető igazgató, akivel a vállalat irodaházának légkondicionált tárgyalótermében beszélgetek. – A most már hagyományosnak mondható termékek mellett, pasztaszzerű állapotban is készítünk ún. vékonyvakolatokat, ezekhez még vizet sem kell keverni, azonnal felhasználhatók. Igen kedveltek az energiatakarékos vakolat-

nul megjelentek Vörösváron, és mintát vettek. Később, amikor biztossá vált, hogy az itt gyártott termék minőségében akár vakon is megbízhatnak, ritkultak a „rajtaütések”.

rendszerek. Gyártunk speciális javító vakolatokat is. Ezek közül hadd említsem meg azt a fajtát, amely az öreg, szigetelés nélküli épületek vakolására kiválóan alkalmas. Ez a vakolat ugyanis kipárolgztatja a salétromot a falból. Számos magyarországi műemléképületet renováltak ezzel, többek között a pannonhalmi apátságot és a debreceni Nagytemplomot. Megjelentünk a piacon az ún. gépi vakolattal is, amit vakológépekkel lehet felvinni a falra. Néhány év óta külső falfeleketeit is gyártunk. Ezek is kezdenek közkedvelté válni. Termécsaládainkat közel 200 színben gyártjuk, az európai színsványának megfelelően. Gyártmányaink 80 százalékát ma az építőipar hasznosítja, de természetesen továbbra is ellátunk alapanyagokkal más iparágakat is.

Nagy súlyt fektetünk a reklámra és a marketingtevékenységre is. Gyakran tartunk termékbemutatókat üzletfeleink számára, oktatótermünkben egy-egy új termék szakszerű felhasználását a szakemberek helyben sajátíthatják el. Országsszerte 300 márkakereskedéssel tartjuk a kapcsolatot, rendelésükre termékeinket ingyen házhoz szállítjuk.

– **Mennyi az éves árbevételük?** – természetesen fel az indiszkrét kérdést.

– Tavaly 2 milliárd forint feletti összegben forgalmaztuk termékeinket, az idei árbevételünk várhatóan 2,4 milliárd forint körül alakul.

– **Hány dolgozójuk van?**

– Összesen 135. Ebben az igazgatótól kezdve a külső munkatársakon át a takarító személyzetig mindenki benne van. Kiváló munkatársaim vannak, túlzás nélkül mondhatom, hogy ez egy „szuper csapat”. Igen jó a munkahelyi légkör, s ennek csak egyik tényezője a magyarországi átlagnál magasabb jövedelem, a másik az, hogy igyekszünk dolgozóink számára ideális munkakörü feltételeket biztosítani, hogy jól érezhessék magukat nálunk.

– **Hány helybelinek adnak munkát?**

– 75 vörösvári dolgozik nálunk.

– **Elképzelhető-e, hogy az elkövetkező időkben bővíteni fogják a munkahelyek számát?**

– A jövő biztatónak látszik, a francia cég ugyanis minket tekint keleti bástyájának, s innen akarja meghódítani a keleti piacokat.

Ami a közeljövőt illeti, terveztük a régi vakolatüzem rekonstrukcióját, és egy új dolomitörő és osztályozó üzem megépítését.

– **Köztudott, hogy a vállalat nagyon sokat segít a városnak. A középületek felújítására ingyen, vagy jelentős kedvezményrel ad vakolatot, festéket, csemperegasztót, kölcsön adja a gépeit, támogatja a kézilabdacsapatot, szponzorál rendezvényeket, és még sorolhatnánk. Nem nézik ezt rossz szemmel a cég központjában?**

– Sikerült meggyőzni őket arról, hogy milyen nagy jelentősége van annak, ha a vállalat jó kapcsolatokat alakít ki a környezetében lévő településekkel. Az előbbiekhöz még hadd tegyem hozzá, az az összeg sem csekély, amit egy évben adóként fizetünk be az Önkormányzat kasszájába. Ez az idén várhatóan mintegy 25 millió forint lesz.

– **Utoljára hagytam a kérdést, de nyilván számított rá, hogy rátérek erre a témára is...**

– Gondolom, a környezetvédelemről van szó...

– **Igen, pontosan.**

– Az elmúlt hét évben 80 millió forintot költöttünk környezetvédelmi beruházásokra. Bizton állíthatom, hogy az üzem megfelel a

szigorú környezetvédelmi előírásoknak. Az üzemben locsolóautót is alkalmazunk, amely állandóan locsolja a területet. Sajnos, egyetlen egy esetre nem tudunk felkészülni, ha száraz időben egy hirtelen jött, orkánserű szél felkavarja a finom dolomitzemcséket...

Az irodaépület

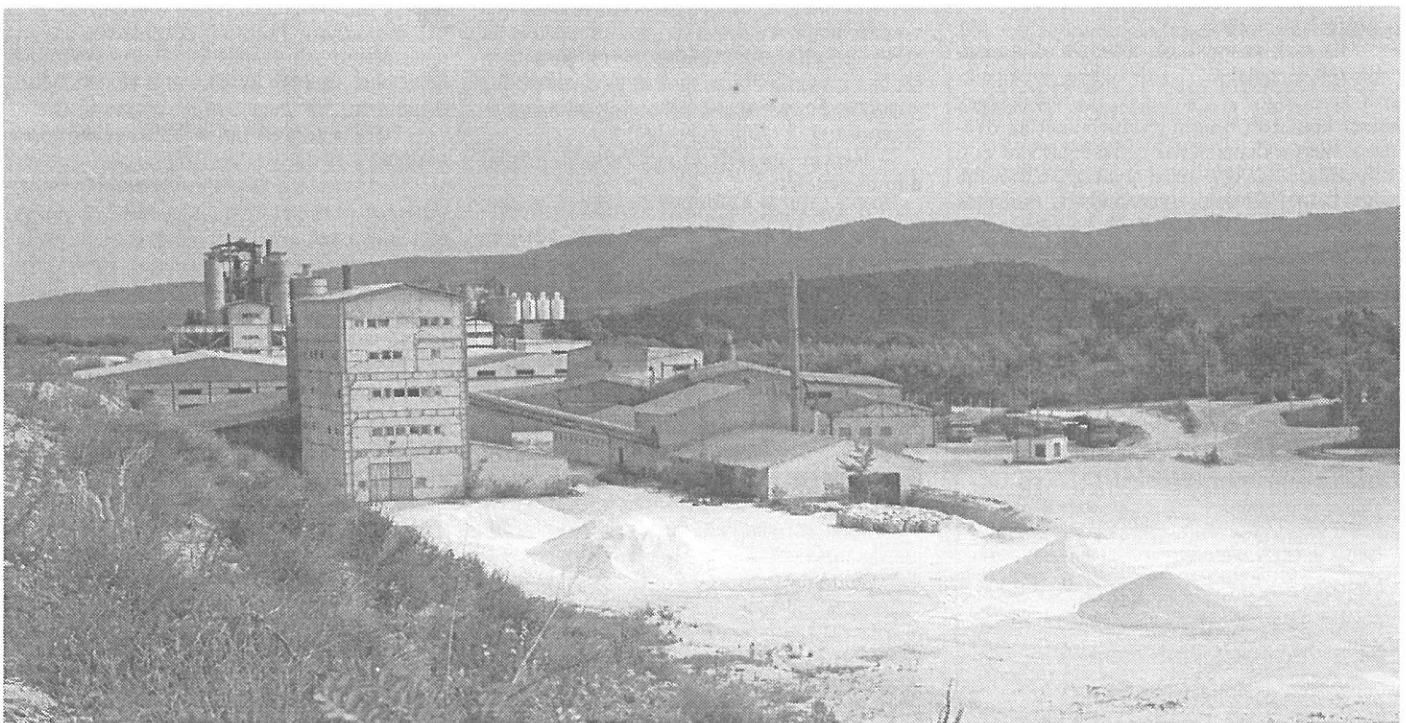

– **Gyerekkoromban mindig attól féltem, hogy a bánya elnyeli kedvenc hegyemet, az Őr-hegyet...**

– Az Őr-hegy természetvédelem alatt áll, soha nem is volt szándékunkban művelés alá vonni. De hadd tegyem hozzá a természetért aggódó honfitársaim megnyugtatóására, a vállalat igen sokat költ arra, hogy a természetet megóvja. Azokon a területeken, ahol a bányaműveléssel már felhagytunk, újra telepítjük az erdőt. Az első telepítésünk már meg is nézhető...

Az igazgató úr végigkísér az üzemben, majd megmutatja a szépen cseperedő fenyőerdőt is az Őr-hegy aljában. A kis fenyők karcsún, sudáran, jókedvűen állnak a délutáni verőfényben. Ki tudja, gondolnak-e azzal, hogy a dolomit, melynek helyére őket ültették, vajon hol ékesíti egy-egy díszes épület homlokzatát a széles nagyvilágban?

F. A.

Hagyomány és szeretet

A képviselő-testület július 14-én ismét Zemplényi Józsefnét nevezte ki a Gradus Óvoda vezetőjének. Ebből az alkalomból ellátogattunk az általa vezetett óvodába, hogy bemutassuk az ott folyó oktató-nevelő munkát.

A Gradus Óvodát 1990 őszén alapította a Gradus Egyesület. Kezdetben a Zrínyi utcai óvodában működött, 1991-ben költözött át a Hősök terére. A Hősök téri óvoda korábban a Rákóczi utcai óvodához tartozott, 1992 júniusában vált önállóvá Gradus Óvoda néven.

(Vörösváron 3 óvoda működik, összesen 6 egységgel: a Rákóczi utcai I. sz. Óvoda [tag-óvodája a Templom téri óvoda], a Zrínyi utcai II. sz. Óvoda [tagóvodái a Szabadság úti és a Szent István utcai óvodák] és a Gradus Óvoda.)

A Gradus Óvoda működtetése az Önkormányzat alapfeladatai közé tartozik. A Gradus Egyesület rendezvények szervezésével, az óvónők továbbképzésének finanszírozásával segíti az óvoda munkáját. Az egyesület építtette és tartja fenn azt a több célú termet, amely ünnepélyes keretek között januárban került átadásra.

Az óvoda éves költségvetése 12 millió forintot tesz ki, dologi kiadásokra ebből mindössze 1,5 millió forintot tudnak felhasználni. A többi a személyi jellegű kiadásokra (bér+tb járulék) fordítódik. Az óvodában 6 óvónő és 3 dajka dolgozik. A fűtő-karbantartó státuszát az Önkormányzat ebben az évben elvonta az óvodától.

Az óvodában 3 gyermekcsoportot tudnak elhelyezni, a férőhelyek száma 75. Ennek ellenére évek óta 100 körül alakul a gyereklétszám. Az idén 35 gyerek jelentkezett az óvodába, közülük 9-et valószínűleg el kell utasítaniuk. Így is 93 gyermekkel számolnak szeptembertől.

– **Vajon a többi óvodában is ilyen nagy a zsúfoltság?** – kérdezem a rég-új óvodavezetőtől.

– Tudomásom szerint ez mindegyik óvodában így van.

– **Gondolom, ennek az az oka, hogy Vörösváron más településekkel ellentétben örvendetes módon nem csökken, hanem nő a születések száma.**

– Ez csak az egyik ok, a másik ok a megváltozott társadalmi viszonyokban, szokásokban keresendő. Az anyukák ma igyekeznek minél korábban beadni gyermeküket az óvodába, mert a családoknak szükségük van az ő keresetükre is. Így aztán gyakran előfordul, hogy két és fél éves gyerekeket is elhozhatnak hozzánk beiratni.

– **Hány éves kortól vesznek fel gyerekeket?**

– Három éves kortól. Azt a gyermeket, aki betöltötte 5. életévét mindenképpen fel kell vennünk, az ennél kisebbeket csak a férőhelyek függvényében. Azok a gyerekek, akiket el kell az idén utasítanunk, még nem töltötték be 5. életévüket.

Zemplényi Józsefné a kecskeméti Felsőfokú Óvónőképző Főiskolán szerzett oklevelet 1962-ben. 1989-ben a Zsámbéki Tanítóképző Iskola intenzív tanfolyamát is elvégezte. 1991-ben nevezték ki a Gradus Óvoda élére. 1995. október 23-án az oktatás-nevelés terén végzett sok évtizedes eredményes munkájáért „Pilis-vörösvárért” emlékéremmel tüntették ki.

– **Egyes vélemények szerint az óvodákban azért nagy a zsúfoltság, mert felveszik a gyeden lévő anyukák gyerekeit is, és nagyon sok gyerek jár óvodába a környező településekről. Ők – úgymond – elveszik a férőhelyet a vörösvári gyerekek előtt.**

– Ha egy óvodásunknak kistestvére születik, és az édesanyjuk otthon marad vele, pedagógiailag nem lenne szerencsés a nagyobbik testvért kiszakítani abból a közösségből, amelybe már beilleszkedett. Az „idegenekről” csak annyit: egyetlen egy olyan gyerekünk van, aki nem vörösvári.

– **Hány csoportban folyik a nevelés?**

– Három csoportunk van, 30-33 fős létszámokkal, ami nagyon nehézé teszi az óvónők munkáját. Az ideális létszám 25 fő lenne. A csoportok ún. vegyes csoportok, ami azt jelenti, hogy a legkülönbözőbb életkorú gyermekek alkotják őket.

– **Ez csak ebben az óvodában van így?**

– Nem, óvodáink nagy részére jellemzőek a vegyes csoportok. A 90-es évek elején tértek rá erre a módszerre.

– **Megvallo ószintén, erről most hallok először... Mi ennek az előnye?**

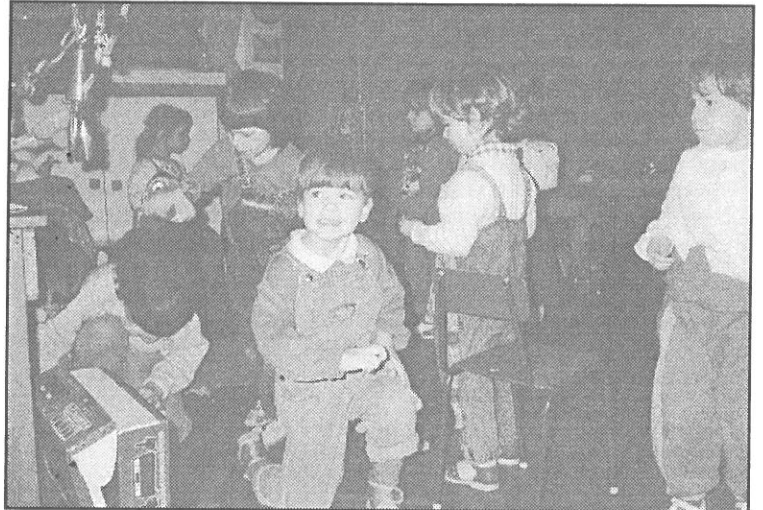
– A vegyes csoportok létrehozását pedagógiai szempontok vezérelték. A kisebb gyerekek például könnyebben be tudnak illeszkedni a közösségbe, ha nagyobbik testvérük is a csoport tagja. Persze a vegyes csoportoknak nemcsak előnyei vannak – megmondom ószintén, az utóbbi időben fel is vetődött a gondolat, hogy vissza kellene állítani a korábbi rendszert.

– **Kérem, mesélje el egy átlagos óvodai nap történetét.**

– A gyerekek hét órától kezdődően érkeznek az óvodába. Mivel ekkor még kevesen vannak, az óvónők számára lehetőség nyílik arra, hogy egyénileg foglalkozhassanak velük. 9 órára minden gyerek megérkezik. 1/2 tízkor kezdődik a „Stuhlkreis”. Ez egy német nyelvű csoportfoglalkozás, amelyen a csoport minden tagja részt vesz. A gyerekek körben ülnek, az óvónők drámapedagógiai módszerekkel, játékosan az előző nap vett anyagot ismételtetik, némi új anyag hozzáadásával. 10 órától a csoport kettéválk, s az így létrejött kisebb csoportokban az óvónők német nyelvi, matematikai, környezetismereti foglalkozásokat tartanak. Ezután a gyerekek kimennek az udvarra játszani. Ebéd után van a csendes pihenő. A pihenő után a délelőtti kötetlenebb foglalkozás következik: közös mesemondás, ének, játék. Délután 3 órától 5 óráig lehet elvinni a gyerekeket.

– **A Gradus Egyesület az óvoda alapításakor a német nemzetiségi hagyományok ápolását és a keresztény szellemiséget jelölte meg legfontosabb alapelvekként. Hogyan érvényesül e két alapelv az óvoda nevelőmunkájában?**

– A Gradus Óvoda német nemzetiségi óvoda. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a foglalkozások nagy része német nyelvű, és hogy nagy súlyt fektetünk a helyi német népdalkincs, népművészet és népszokások megismertetésére, hanem azt is, hogy a mindennapi kommunikáció nyelve a német. A gyerekekkel tehát a foglalkozásokon kívül is németül beszélünk. A keresztény szellemiség abban nyilvánul meg, hogy óvónőink a szeretetre épülő életmodellt közvetítik a gyerekek számára. Vallásoktatás is folyik az óvodában, délután 4 óra után, természetesen nem kötelező jelleggel. A

keresztény szellemiséghez tartozik a Márton-napi körmenet is. Ezt a szép szokást mi honosítottuk meg a városban.

– **Ejtsünk néhány szót az óvoda felszereltségéről, tárgyi feltételeiről is...**

– Az óvoda felszereltsége jónak mondható, köszönhetően a Gradus Egyesület és német partnereink támogatásának. Hadd említsem meg, hogy a szülők is rendkívül segítőkészek, mindig számíthatunk rájuk. Sajnos, azt is el kell mondanom, hogy a régi épületben nagyon rossz állapotban vannak a nyílászárók. Remélem, ezek cseréjét is sikerül a közeljövőben megoldani.

– **Mik a terveik az elkövetkezendő időszakra?**

– Szeretnénk a közösségi terem adottságait kihasználva minél több olyan délutáni programot szervezni, amelyen nemcsak a mi gyerekeink vehetnének részt, hanem a városból mások is. A már eddig is nagy sikerrel működő gyermektáncházzal mellett szeretnénk kézműves foglalkozásokat tartani, és a tervek között szerepel tartásfejlesztő torna beindítása. További feladatot jelent a számunkra, hogy az épületbővítéssel szűkebbé vált az udvarunk, s az ÁNTSZ kötelezett minket arra, hogy növeljük meg a területet. Szerencsére az Önkormányzat megengedte a számunkra, hogy a kerítésünket 2 méterrel kijebb helyezhessük. Így ez a probléma is megoldódhat, s bár gyerekeink eddig is nagyon jól érezték magukat nálunk, a szeretetteljes légkörben, s az Altbäcker György által megálmodott meseszerű épületben, a tágasabb udvaron még felszabadultabban szaladgálhatnak, játszhatnak majd.

Német Nemzetiségi Gimnázium

Kóstoló az életből

Külkeres diákok nyári szakmai gyakorlaton

Az iskola 11. évfolyamának külkeres diákjai a tanév befejezése után háromhetes szakmai gyakorlaton vettek részt. A gyakorlat célja, hogy a tanórákon elsajátított elméleti tudást – külkereskedelmi ismereteket, idegen nyelvű levelezést, gépirást, szövegszerkesztést, az idegen nyelveket – a gyakorlatban is alkalmazzák, illetve hogy tapasztalatokat szerezzenek abban, milyen lehetőségeket rejt az általuk tanult szakma.

A gyakorlati helyek megszerzéséért folytatott „harc” már szeptemberben megkezdődött. Szülők, ismerősök hada és maga az iskola is mindent elkövetett, hogy júniusra a 79 tanulóknak megfelelő munkahelyet találjon. Ez nem volt könnyű. Mindannyian tudjuk, hogy képzett, felnőtt emberek is milyen nehezen találnak maguknak munkát. A cégek jó része kevés hajlandóságot mutat a diákok fogadására, hiszen ebben az esetben nem egyszerűen nyári diákmunkáról van szó. A különböző cégek és az iskola megállapodásban rögzítik, hogy a diákok gyakorlati képzésben vesznek részt. Ez pedig azt jelenti, hogy ezekkel a tanulókkal foglalkozni kell, oktatni, tanítani kell őket.

Az iskola profiljából következően főként külkereskedelmi, speditőr (szállítmányozó) cégeknél, vámhivatalokban, bankokban, illetve külkereskedelmi tevékenységet is folytató termelő és kereskedelmi vállalatoknál helyezkedtek el diákjaink. Csak néhány példa: Kereskedelmi és Hitelbank, 5. sz. Vámhivatal, Casino Hungary, Duna TV, Kühne und Nagel Transport Kft. A helyi cégek közül: Terranova Kft., Liegl Transport Kft., Szamos Marcipán Kft., Volksbank, JCB-Kövi Kft., Bányai Bútorok, Hungarocamion Vámszolgálat.

Szeretném kiemelni a Siemens Telefongyár Kft.-t, amellyel az iskolának több éves kapcsolata van. A cég jelentős pénzüsszegekkel segíti a nálunk folyó szakmai oktatást.

Diákjaink a szakmai gyakorlaton rendkívüli ügyességről, talpraesettségről tettek tanúbizonyságot, megállták a helyüket a felnőttek között. A cégek jól tudták alkalmazni őket szabadságon lévő dolgozóik

helyett. Több helyen egy-két napos betanulás után vezérigazgatók, ügyvezetők titkárnőit helyettesítették tökéletesen.

Az elvégzett munkáról a diákok rendszeresen munkanaplót vezettek, melyet a cégnél a gyakorlatvezető igazolt. A tevékenységhez kapcsolódóan egyéb feladatot is kaptak a tanulók, pl. egy konkrét ügylet leírása okmányokkal alátámasztva.

A gyakorlat elvégzése után az oktatást ellenőrző vezető írásbeli értékelést küld az iskolának a diákok által elvégzett feladatokról, illetve értékeli, minősíti munkájukat. Ezek alapján kapják csak meg diákjaink a 11. évfolyam elvégzését igazoló bizonyítványukat, és kezdenek meg szeptemberben a 12. évfolyamot.

Az iskola történetében ez volt a második év, amikor a 11-esek szakmai gyakorlaton vettek részt. A cégek kezdeti ellenállását megtörte a diákok helytállása, és ennek köszönhetően az idén szinte mindenhol több diák gyakorlati oktatását vállalták, mint tavaly. Példa erre a Terranova Kft., ahol tavaly még csak egy, az idén viszont már 5 diákot foglalkoztattak.

Két év tapasztalatai alapján elmondhatom, hogy kivétel nélkül minden munkahelyen maximálisan meg voltak elégedve diákjaink elméleti felkészültségével, érdeklődésével, a munkához való hozzáállásával. Több diákunknak felajánlották, hogy érettségi után helyezkedjenek el náluk.

Ez a szakmai gyakorlat erőpróbának is felfogható, és egy kis mérlegkészítésre is lehetőséget ad diáknak, tanárnak egyaránt. A tanulók nagy része német nyelven sajátítja el a külkereskedelmi ismereteket, rengeteg munkával, tanulással, és mint a gyakorlat mutatja, nem is akármilyen szinten. Már „félidőben” nagyszerűen megállják a helyüket az életben. Alaposan felkészültek, és alkalmazni is tudják a tanultakat.

Büszkék vagyunk rájuk, mert megbizonyították, hogy az iskola jó úton halad. Az itt folyó képzés megteremti a reális esélyt arra, hogy végzős diákjaink minél tágabb lehetőségekkel és magas színvonalú, sokrétű tudással lépjenek ki a felnőtt életbe.

Kalmár Ildikó
szakmai oktatásvezető

FELHÍVÁS

A Magyar Országgyűlés az 1997. évi XXIX. sz. törvényével módosította – kibővítette – az 1992. évi XXXII. sz. – az életüktől és szabadságuktól politikai okokból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló – törvényt.

A módosított törvényben új fogalommal találkozunk, nevezetesen „kárpótlás a szovjet kényszermunkára hurcolásért” elnevezéssel. Ez a fogalom zömében az 1944/45 fordulóján a szovjet munkatáborokba hurcolt magyarországi német férfiakra és nőkre vonatkozik. Azok a magyar állampolgárok, akik szovjet hadifogságba estek, 1945. augusztus 1-jétől szintén kényszermunkásnak számítanak.

Új rendelkezés még az is, hogy egy öszzegű kárpótlás jár az élet elvesztéséért abban az esetben, ha a sérelmet szenvedett a deportálás vagy a kényszermunka ideje alatt halt meg.

A kárpótlásra az élő özvegy, a sérelmet elszenvedett élő gyermeke és az élő szülő, vagy (a kárpótlási összeg felére) az élő testvér jogosult. Ha az elhurcolt a kényszermunka ideje alatt halt meg, és az élő házastárs hosszabb időt nem tud bizonyítani, a kárpótlás kiszámításánál 3 évet kell figyelembe venni.

A törvény végrehajtásáról intézkedő kormányrendelet szerint a szovjet munkatáborokba hurcoltak, ill. a kényszermunkásnak számító hadifoglyok részére az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal 10%-kal fogja megemlíni a korábban már megkapott kárpótlási összeget.

Azok, akik a törvény hatálya alá esnek, és valamilyen módon eddig nem részesültek kárpótlásban, a lakóhelyük szerinti illetékes megyei kárrendezési hivatalban kapható nyomtatványon benyújthatják kárpótlási igényüket, melyhez csatolni kell a megfelelő igazolásokat.

Amennyiben az igény jogosságának bizonyítása másképpen nem lehetséges, a tényállás megállapításához az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal mellett működő Társadalmi Kollégium szakértői véleményt ad. A Kollégiumon belül a németiség érdekeinek képviselője dr. Zielbauer György (Szombathely, Pf.: 34. 9701). A professzor úr birtokában van egy több mint 40 000 nevet tartalmazó névsor, amely alapján igazolás adható ki.

A kárpótlási kérelmeket 1997. október 7-ig lehet benyújtani!

A határidő után beérkező kérelmeket minden indoklás nélkül elutasítják, mely ellen fellebbezésnek nincs helye.

További információ kérhető Sax Lászlótól (Pilisvörösvár, Görgy u. 45. Tel.: 330-952), az Országos Német Önkormányzat tagjától.

Mountain Bike, avagy nyomjuk a pedált...

A pilisvörösvári Pilis Cross Country Club az év legeredményesebb Pest megyei egyesületének címére pályázik.

Sok ember hajlamos azt hinni, hogy amiről nincs tudomása, az nem is létezik. Az ilyen „valószínűtlen” dolgok közé tartozik a hegyi kerékpározás, vagyis a mountain bike-ozás. Pedig a megszállott hegyibringásoknak már számtalan kisebb-nagyobb egyesülete működik szerte az országban. Az egyesületeket a Magyar Mountain Bike Szövetség fogja össze.

A pilisvörösvári Pilis Cross Country Club 1995 októberében alakult meg 15 alapító taggal. Célja az volt, hogy összefogja a környékbeli montis fiatalokat. Az egyesületnek jelenleg 35 tagja van, néhány kivétellel mindannyian versenyszerűen üzik ezt az izommozgató sportot. A csapatból ketten a magyar válogatott keret tagjai. Az egyikük a felnőtt kategóriában, a másik versenyző a junior kategóriában versenyez. De természetesen sokan mások is jó teljesítményt nyújtanak az országos bajnokságon és egyéb hazai versenyeken.

Éjtsünk néhány szót az országos bajnokságról. Az OB tavasszal kezdődik és őszi tart, ami összesen nyolc versenyt jelent különböző helyszíneken. Ezeket a futamokat az indulók 13 kategóriában mérhetik össze tudásukat. A versenyeken elért helyezésekért pontokat kapnak a versenyzők. A nyolcadik futam végére az összesített pontszám alapján kiderül, ki melyik helyen végzett, s kategóriánként ki lett a bajnok. Nagyon jó dolog, hogy minden verseny más és más helyszínen van, mert így a különböző klubok lehetőséget kapnak arra, hogy belekóstoljanak a versenyrendezésbe. (Tavaly például az utolsó OB futamot Esztergomban a pilisvörösvári egyesület rendezte.)

Magyarországon rendeznek több olyan versenyt is, amelyek nem tartoznak az OB futamainak sorába. Klubunk is rendezett egy ilyen versenyt Pilis Kupa néven. Nagyon jó és izgalmas verseny volt, annak ellenére, hogy nem volt itt a teljes hazai mezőny. A verseny maga a Szabadság-ligeten volt. Bár vandál kezek megrongálták az előző napi szalagozást, a verseny rendezésével mindenki meg lehetett elégedve. A reklám kedvéért megjegyezzük, hogy jövőre ugyanitt ismét megrendezzük a Pilis Kupát.

A versenyek sorából nem szabad kifelejtenuünk a Grundig világkupaversenyt sem. Ennek egyik futama Magyarországon, Csillebércen zajlott. A vörösvári klubot öt versenyző képviselte. A cikk elején említett két profi a pontokért szállt harcba az igen népes és erős nemzetközi mezőnyben. (A junior kategóriában induló versenyzőnk a második legeredményesebb magyarként futott be.)

A Pilis Cross Country Club eddig is, és ezután is nagyon jól szerepelt és fog szerepelni! Előreláthatólag a mi csapatunk lesz az év legeredményesebb Pest megyei egyesülete. Ezt számszerű adatok is bizonyítják, hiszen az esztergomi és soproni futamokon

hat-hat érmet hoztak haza a mieink, és biztosíthatom Önöket, hogy a többi versenyen sem fognak tétlenkedni.

Természetesen a szponzorok is hozzájárulnak a jó eredményekhez. Meg szeretnénk ragadni az alkalmat, hogy még egyszer megköszönjük segítségüket. A csapat szponzorai: Neuzer Kerékpár Kft., Türk Műanyag Bt., Modolo, BR Car Kft., Terranova Kft., Pilisvörösvár Önkormányzata, Gondola pizzéria.

Bár jómagam nem versenyzek, mégis igen rövid idő alatt a sport rajongójává váltam. Ez a sport lehetőséget ad minden rejtett tehetségnek, hogy megmutassa, mit is tud valójában. Magyarországon nagyon sok a tehetséges montis, és reméljük, utánpótlásban sem lesz hiány. Addig is nyomjuk a pedált, ami belefér...

Benkó László

Von Anfang an keine Verständigungsprobleme

Jungen und Mädchen aus Deutschland, Frankreich und Ungarn für eine Woche gemeinsam „auf Freizeit“ in großen Zelten

„Oben am Tale, da stehen ihre Zelte...“ und beherbergen seit Samstag junge Menschen aus Gerstettens Partnergemeinden Pilisvörösvár (Ungarn) und Cébazat (Frankreich), aber auch eine große Zahl Mädchen und Jungen aus Gerstetten ist beim ersten trinationalen Zeltlager auf der Alb dabei. Drei Tage lang hatte die technische Leitung aus Dieter Rau und seinem Team alle Hände voll zu tun, bis es hieß: „Die Gäste kommen!“

Schnurgerade ausgerichtet stehen die 15 Zelte da, ausgestattet mit Feldbetten und allem Campingkomfort. Dieter Rau, der Leiter der Feuerwehrjugend, versteht sein Handwerk, hat er doch schon viele Lager dieser Art gebaut.

An der Mütze von Helmut Turba, dem DRK-Bereitsschaftsführer, steht „Directeur du Camp“. Er hat mit seinem Team vom Roten Kreuz dafür gesorgt, daß die Feldküche betriebsbereit ist, die Duschen funktionieren. Die Gemeinde hat ihre „Festleshütten“ aktiviert und zu einem Aufenthaltsraum im Freien zusammengefügt. Verkaufsstände wurden aufgebaut, wo es alles was man so braucht, vom Getränk bis zum Keks, gegen Lager-Euro-Währung gibt. Hans Beißwanger von der Volksbank hatte einen ganzen Sack dieser Plastikmünzen dabei, um sie umzutauschen: ein Euro gleich zwei Mark. Die Preise sind sehr zivil, was ein Blick in die Liste beweist. Die Gemeinde hat „subventioniert“.

Gegen 15 Uhr am Samstag stand die Lagerleitung mit Helmut Turba und Franz

Nerad zusammen mit den Partnerschaftskomitee-Leuten Artur Kary und Eduard Gillitzer bereit, die Gäste zu empfangen. Die Ungarn waren die ersten, die begrüßt werden konnten. Fünfzig Buben und Mädchen aus Werischwar, begleitet von Lehrerinnen ihrer Schule entstiegen dem Bus. „Jó napot kívánok und csókolom, wie geht es denn?“ Man kennt sich schon teilweise. Ein kühles Getränk war angesagt. Vierzehn Stunden war man unterwegs. Georg Jäger, Gemeinderat und heute Leiter der Küche, ist vorbereitet.

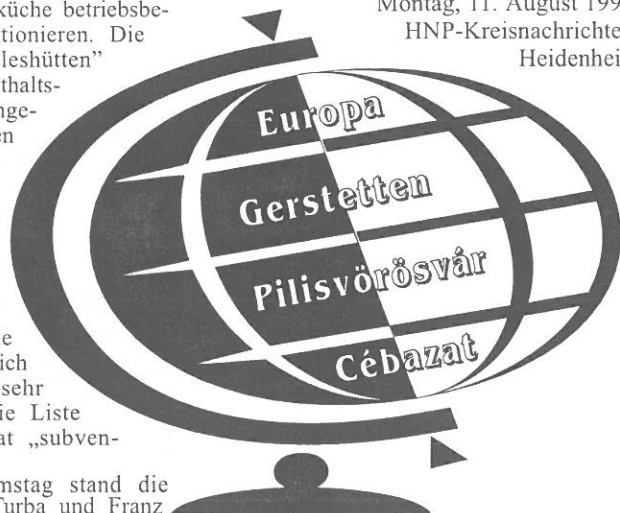
Ein Stündchen später treffen die Franzosen ein: 35 junge Leute aus Cébazat. Etwas weniger als gemeldet, aber in Frankreich sind Ferien, während aus Ungarn gern die doppelte Menge Kindern mitgereist wäre. Dafür brachten die Leute aus Cébazat Stadtpläne von Gerstetten mit. Die hatte doch das Organisationskomitee in der Eile glatt vergessen zu besorgen. Eine schöne Überraschung hatten die Werischwarer dabei. Die Kinder haben zu Hause eine dreischprachige Zeitung angefertigt und stellen darin ihren Heimatort Pilisvörösvár vor.

Dann wurden die Zelt bezogen. Sicherlich Buben und Mädchen getrennt, aber erstaunlich: deutsche Kinder tun sich mit Franzosen zusammen, und Ungarn nehmen als Zeltpartner Deutsche auf. Das internationale Zusammenleben klappt vom ersten Augenblick an.

Als wenig später die Lagerleitung zur ersten Zusammenkunft bittet, kommt es gar zu „Lalola-Wellen“ auf den Rängen des Sportplatzes. Später gibt es Gulaschsuppe zum Abendbrot, und erste Versuche einer Disco im Gesellschaftszelt finden statt, während sich andere in ihre Zelte verkriechen, denn der Tag war ja ganz schön lang. Am Montag ist die offizielle Begrüßung (8.30 Uhr), es folgt ein Dorfspiel und abends eine Nachtwanderung. Am Dienstag gestalten die Ungarn den Tag, der Mittwoch sieht Ausflüge vor, und am Donnerstag wollen die Franzosen zeigen, wie man bei ihnen lebt und isst. Dazwischen gibt es Gelegenheit für Workshops und Sport. Dazu ein Sommerwetter, wie es nicht schöner sein kann. Das erste internationale Jugendlager auf der Alb scheint unter einem guten Stern zu stehen.

Von Helmut Schwarz

Montag, 11. August 1997.
HNP-Kreisnachrichten,
Heidenheim

„Csendesebben vigadjatok!”

Nagyon sok ember életét keseríti meg a zaj. Úton-útfélen panaszkodnak a lakók, hogy nyugalmaikat, családjuk életét feldúlják a szomszédságukban folyó zajos kereskedelmi tevékenységek, melyek levegőszennyezéssel is járnak.

A munkába menők nem tudják kipihenni magukat, a csecsemők nyugtalanok, a fiatalok és az idősek fejfájástól, magas vérnyomástól szenvednek. Gyilkolni nemcsak fegyverrel, hanem folyamatos bosszantással (pl. túlzott zajkeltéssel, erős légszennyezéssel) is lehet. Egyre másra sivítanak fel hétköznap, de már ünnepnapokon is a nagy teljesítményű présgépek, flexek, fűrészgépek, köszörűk. Pótkocsis teherautók pöfögése, ládák, rekeszek, ballonok dobálása hallatszik hajnaltól napestig. Elkéseredett emberek panaszkodnak az új hangos, nonstop kocsmák zajára. (Hiába a nyitva tartás 22 óráig.) Ki figyel oda!? Az emberi kapcsolatok ilyen irányú megromlásáért, a szomszédi viszony olykor végleges elmérgesedéséért mindenhol felelősek az önkormányzatok.

Szigorúbban kellene elbírálni az engedélyeket, s fel kellene számolni a környezetet károsító tevékenységeket. Minden elhibázott lépésnek helyrehozhatatlan következményei vannak. A büntetés elmaradása precedenst teremt. Ha lehet az egyiknek, miért ne lehetne a másiknak is?

Minden felelősséggel gondolkodó képviselő, hivatali dolgozó, jegyző és polgármester kötelessége a védtelen, kiszolgáltatott emberek segítségére sietni. Hallottam olyan tisztviselői kijelentést, hogy „költözzön el, akit zavar a zaj”. Az ilyen véleményt még minősíteni is vétek. A tisztességes, törvénytisztelő lakókkal – akik nem okozói, hanem elszenvedői a szabálytalanságoknak –, partneri kapcsolatot kellene kialakítani. A lelkiismeretnek meg kellene szólalnia! Mindenki felelős, aki tehetne, és még sem tesz semmit a nyugalom és harmónia visszaállításáért. Minél gyatrább az ellenőrzés, annál vakmerőbbek, szemtelenebbek a hangoskodók, a „környezetgyilkosok”.

Komolyan kéne már venni a határozatokat és rendeleteket, nem kellene passzolgatni az ügyeket, nem szabadna egérutat hagyni az engedetlen polgároknak, s nem szabadna szemérmesen elfordulni a környezetkárosítók elöl.

A rendszerváltással beköszöntött a roszszul értelmezett demokrácia, a mindent szabad elve, egyszóval a gátlástalanság. Néha nyán kihasználva a zavaros helyzetet, saját vállalkozásuk gyarapodásához és önös céljaik eléréséhez mások jogait a sárba tiporják.

Reméljük azonban, várossá válásunkkal mindnyájunk meglegedésére hamarosan kikerülnek a vállalkozói területre a város lakóinak nyugalmaikat zavaró zajos tevékenységek.

Dr. Gábeli Zoltánné

Éljünk szép szóval!

Az alábbiakban dr. Gábeli Zoltánné írásához szeretném a magam véleményét és tapasztalatait hozzászólni.

Szomorúnak tartom, hogy az embernek a szomszédja miatt a Hivatalhoz kell fordulnia, mert ez nyilván azt jelenti, hogy tűrőképessége átlépte a határt, és ezt a másik nem veszi figyelembe. (Senki sem rohan azonnal a Hivatalba, először megpróbál szép szóval élni.) Velem is előfordult már, hogy akaratlanul zavartam egyik szomszédomat, de amikor ő ezt szóvá tette, elnézést kértem és változtattam. Ilyen egyszerű az egész, csupán bele kellene gondolni magunkat a másik helyébe, és mindjárt láthatóvá válna, mi az, amit már mi sem tűrnénk el. Nem is lenne szükség ilyen ügyekben a hivatalokra.

Az emberek könnyen mondanak véleményt mások problémáiról, sok esetben elítélően, s ezáltal komoly erkölcsi károkat okozva azoknak, akiket már amúgy is tönkretett idegileg a szomszédjuk által rájuk kényszerített „életforma”. Azt hiszem, az ilyen embereknek rövid idő alatt megváltozna a véleményük, ha például reggeltől estig sörösládák zörgése, üvegek csörömpölése zavarná meg nyugalmaikat (akkor is, ha betegnek), ha talpuk alatt remegne a padló a szállítóeszközök dübörgésétől, és ijedtükben felugranának a székről, amikor a söröshordók a platóról a földre esnek, miközben a rakodók egyszavas, irodalminak nem igazán nevezhető „társalgása” folyik.

Nem szabad engedni, hogy az emberi gondolkodás helyébe a pénz lépjen, nem szabad hagyni, hogy az emberek egymáshoz való viszonyát anyagi szempontok irányítsák. Épp ezért óriási a várost irányítók felelőssége. Ők ezt kordában tudnák tartani, de sajnos mind a mai napig azon munkálkodnak, hogyan bújjanak ki az intézkedések alól, nem pedig azon, hogy a problémákat megszüntessék.

Baksa István

Turkálnak a zsebemben

Kétszer már kifejtettem e lapban a szemétdíjjal kapcsolatos véleményemet. Két oka van annak, hogy harmadszor is – remélem, utoljára – tollat ragadtam e témában. Az egyik, hogy immáron a Hivatal is turkál a zsebemben (zsebünkben). A másik ok pedig, hogy sikeres pályázatunk eredményeként város lettünk, s remélem, e ranghoz az illetékesek problémaérzékenysége is felnőtt, talán a felkészültsége is.

Kezdjük az első okkal. Az elmúlt évben a szemétszállítás díja mintegy 860 Ft-ot tett ki felnőtt lakosonként, éves viszonylatban. Az idén ugyanennek a szolgáltatásnak a díja egy félre közel 830 Ft. Arról volt szó, hogy a

szemétszállítás díjának emelkedése a mindenkori inflációt fogja követni. Ez az emelkedés – ami közel 100%-os – nem tudom, hogy milyen inflációs számítás alapján jött ki. Vagy csak ügyesen turkálnak a zsebemben, és így akarják kivenni belőle a szerződésben megállapított, de be nem folyt szolgáltatási díjat.

Ezért újra felvetem, hogy a szemétszállítási díjat az elszállított szemét mennyisége alapján kellene megállapítani. Ezúton is kérem a tisztelt önkormányzati képviselő-testületet, tüzze napirendre e sokakat érintő kérdést. Most már kifejezetten dühöt, hogy sok helyről az enyémmel azonos vagy még kevesebb díjért 2-3 kukányi szemetet is elszállítanak. A szemétszállítás szolgáltatás, akkor pedig az elvégzett munka alapján kell megállapítani az érte járó díjat, a szolgáltatás árát. Az elromlott hűtőszekrény javítási díja sem a lakók számából, hanem a felmerült költségből számítható. Nem igaz, hogy nem lehet kiszámítani az egy ürített kukára jutó szemétszállítási díjat, és azt – például matrikák kiadásával – beszédni.

És ez az a bizonyos másik ok, amit említettem. Mert ehhez semmi más nem kell, mint egy osztani és szorozni tudó hivatalnok. (A számológép sokat segíthet.) Remélem, városunk polgármesteri hivatalában legalább egy ilyen személy akad. (Ha már vállalták a díj beszédését.) Budapesten már régen az elszállított szemét mennyisége (ürített kukák száma) alapján fizetnek a lakók. Addig is van két rövidke kérdésem, talán egy válaszoló illetékes is akad.

1. Milyen számítás alapján sikerült a szemétszállítás díját közel a duplájára emelni?

2. Mi az akadálya az ürített kukák száma alapján történő díjmegállapításnak?

Előre jelzem, hogy elfogadható válasz(ok) hiányában a II. féléves díjat már nem fogom befizetni. Gyanítom, nem leszek ezzel egyedül.

Viola János

Nem volna-e ildomos?

A Népszabadságban olvastam, hogy 3 millió forintot szán a Polgármesteri Hivatal elkölteni a városavató ünnepségekre. Kérdésem a következő: Nem volna-e ildomos a milliókból egy kevés összeget átcsoportosítani a következő célokra?

1. A Görgye utcai lépcsőkhöz jó lenne már végre felállítani a két éve kért közvilágítási villanyoszlopokat.

2. Át kellene hidalni a Fő út és az Iskola út sarkán lévő üzlethelyiség előtti árkot.

3. A Fetter vendéglővel szemben a járda mellé vissza kellene állítani a szalagkorlátot, hogy a járművek ne a járdára álljanak.

A következő kérésem a helyi rendőrörsnek címzem: Jó lenne, ha többször ellenőriznék az Emil cukrászda előtti buszmegállót, mert a busz részére kialakított öblöt a parkoló kocsik foglalják el, és a busz így nem tud a járda mellé állni. Ez nagyon sok idős embernek gondot okoz. (Ugyanez a helyzet a Modern presszónál lévő buszmegállónál is.)

Fazekas Sándor

Turkálnak a zsebünkben?

Egy olvasói levél nyomában

Vörösvár polgárai meglepődve tapasztalták, hogy az elmúlt évhez képest sokkal mélyebben kellett a pénztárcájukba nyúlniuk, amikor az első féléves szemétdíjat feladták az OTP-ben vagy a postán. Szó, ami szó, a szemétdíj majdnem a duplájára nőtt. Mi ennek az oka? – kérdeztem Könye Kornél igazgatói csoportvezetőt, megbíró-jegyzőt.

– Vörösváron a szemétszállítás rendszerének megújítása az elmúlt évben elodázhatatlanná vált. A megújításra azért volt szükség, mert a Község gondnokság e tevékenysége rendkívül veszteséges volt. A gépek elöregedtek, gyakran javításra szorultak. Arról nem is beszélve, hogy a szemétbánya egy éven belül megtelt volna. Az Önkormányzat úgy gondolta, elébemeny a dolgoknak, és meghirdette e gazdaságtalan tevékenység magánkézbe adását. A szemétszállítás privatizációja sikeres volt. A legkedvezőbb ajánlatot a Rumpold Bicske Kft. tette, így ő nyerte meg a pályázatot. A Rumpolddal kötött szerződés értelmében a Vörösváron összegyűjtött szemét a bicskei szemétbányában kerül elhelyezésre. Tavasszal készült el az a berendezés, amelynek segítségével a vörösvári szemételepen a gyűjtőautók által behordott szemetet tömörítik és átrakodják nagyobb szállítóautókra, amelyek aztán elszállítják a szemetet Bicskére. A szerződésben rögzítettek szerint a cég a szemét összegyűjtését és elszállítását 18 654 000 Ft + AFA összegért vállalta. Ez az összeg minden évben növekszik a hivatalosan megállapított infláció mértékével. Az Önkormányzat 1480 Ft + AFA-ban határozta meg az egy főre eső díj mértékét, függetlenül attól, hogy az így beszédett díjak fedezik-e vagy sem a Rumpoldnak kifizetett összeget. A különbözetet az Önkormányzat tehát nem terheli a lakosságra. Ez a díj még így is nyilván mindig magasabb összegű lesz, mint azokban a falvakban és városokban, ahol a szemét elhelyezését helyben meg tudják oldani, és nem kell a szállításért is fizetni.

– Felmerül a kérdés, nem lehetne-e a díjat kukánként, és nem személyenként megállapítani? Tegyük fel például, hogy egy dugógyaszató kisiparos – aki ráadásul svarcban dolgozik – hetenként négy kukányi gyaszatot termel, a szomszédban lakó négy tagú család pedig csak egyet. Ők 3315 forint szemétdíjat fizetnek egy félévre, míg dugós barátunk csak 829 forintot, pedig ő egymaga négyszer annyi szemetet termel, mint a négytagú család.

– Tisztában vagyunk azzal, hogy a szemétdíj megállapításának jelenlegi módszere nem a legszerencsésebb. Terveink között szerepel a környező településeken kialakult gyakorlatot mintául véve a rendszer átalakítása, a lakosság számára elfogadhatóbb el-

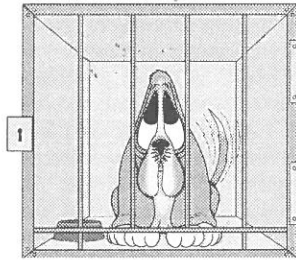
számolási mód bevezetése. Meg kell azonban mondanom, mindegyik módszernek vannak előnyei és hátrányai is. A kukánkénti elszámolásnál például az egyedül élő emberek járnának rosszul. Pesten az a gyakorlat alakult ki, hogy év elején a lakóknak nyilatkozni kell, egy héten hányszor, hány kukát ürítsen a szemétszállító cég. Ha ennél többet tesz ki a lakó, azt nem szállítják el. Nagy a kísértés ennél a módszernél, hogy kevesebb mennyiségre kössenek szerződést a lakók, mint amennyit ténylegesen termelnek. A „különbözet” azután a környező erdőkbe vándorol...

– **Mi történik akkor, ha egy lakó, nem ért egyet a jelenlegi módszerrel megállapított szemétdíjjal, és nem fizeti be azt a Hivatal bankszámlájára?**

– Ebben az esetben a díj a kötelező közszolgáltatások igénybevételéről szóló 1996. évi rendelet szerint adó módjára hajtható be.

F. A.

RESZKESSETEK, EBEEK!

Augusztus 1-jétől gyepmestert alkalmaz a város. A gyepmester befogja és elszállítja a felügyelet nélkül közterületen tartózkodó kutyákat, és összegyűjti a döglött állatokat. A gyepmesterrel a Polgármesteri Hivatal 3 hónapra kötött szerződést. A tapasztalatok leszűrése után döntenek majd ennek esetleges meghosszabbításáról.

Kérjük a lakosokat, ha kóbor, felügyelet nélküli kutyával találkozunk, jelentsék azt be a Polgármesteri Hivatalban. Az ügyfélszolgálati irodában egy erre a célra rendszeresített füzetbe bárki személyesen is beírhatja, hol, mikor látta a kóbor ebet. A lakosságtól érkezett információk alapján a gyepmester befogja az állatokat, és tulajdonosaik ellen feljelentést tesz.

Állatorvosok ügyeleti beosztása

Augusztus 30-31. Dr. Günther Miklós
2072 Zsámbék, Somogyi B. u 13. 23-342-119

Szeptember 6-7. Dr. Molnár Attila
1011 Bp., Hunyadi u. 22. II/8. 214-3085

Szeptember 13-14. Dr. Gubis János
2040 Budaórs, Szabadság u. 87. 23-416-164

Szeptember 20-21. Dr. Piros András
2092 Budakeszi, Erdő u. 113/a. 23-453-404

Apróhirdetés

Pilisvörösvár zártkerti övezetében gyümölcsöskert, komfortos (2 szoba, konyha, fürdőszoba), verandás faházzal, berendezéssel együtt eladó 1,7 millió forintért. Érdeklődni lehet a 316-72-85-ös telefonszámon (hétköznap).

Hírek röviden

A pilisvörösvári Iparosok, Vállalkozók és Kereskedők Egyesülete gyűjtést szervezett a lengyel árvízkarosultak megsegítésére. A befolyt összegből konzerveket és fertőtlenítőszerket vásároltak, amit eljuttattak a lengyel konzulátusra.

Megjelent a HISZI-MAP Kft. kiadásában Pest megye atlasza. A 210 oldalas kötetben a megye minden településének részletes térképe megtalálható a község vagy város rövid, magyar-német-angol nyelvű ismertetésével együtt.

Augusztus 3-án ünnepélyes keretek közt rendezték meg Filó Kristóf ezüstmiséjét a plébániatemplomban. A hetvenes években Vörösváron egyházi szolgálatot teljesítő papot egykori minisztránsai is köszöntötték.

* * *

Tisztelt Lakosság!

A Vízöntő Gyógyszertár dolgozói nevében ezen újság hasábjain szeretnék elnézést kérni Önöktől azért a kellemetlenségért, amit az augusztus 13-i áramszünet miatt kellett elszervezniük. A dolgról mi nem tehetünk, mert az Elektromos Művek „elfelejtett” kiértesíteni bennünket – mivel nem szerepelünk közületi listáján, s így nem kötelessége az értesítés. Amennyiben tudunk volna a munkálatakról, gondoskodtunk volna egyéb áramforrásról, mint azt már máskor is megtettük –, hogy az Önök ellátása ne szenvedjen csorbát. Remélem, az ügyből az Elmű is okul, és a jövőben ez az eset nem fog megismétlődni.

Magyarné Pintér Gabriella
gyógyszerész

HIRDETÉS

Paplan, párna forgalmazása, készítése, átdolgozása (pehely, toll, félpehely, műszál, gyapjú) minden méretben.

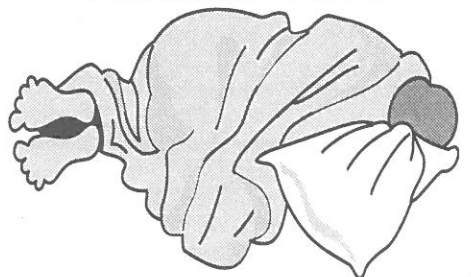
Anyagválaszték nagy mennyiségben (selyemangin, tollangin... stb.). Ágytakaró készítése igény szerint.

Extra szolgáltatás: egyéni igények szerint paplan, párna készítése azonnal, helyben.

Méteráru, lakástextil forgalmazása.

PETER'S PAPAN

Pilisvörösvár, Fő út 84.

KÉK HÍREK

Növekvő bűnözés Pest megyében

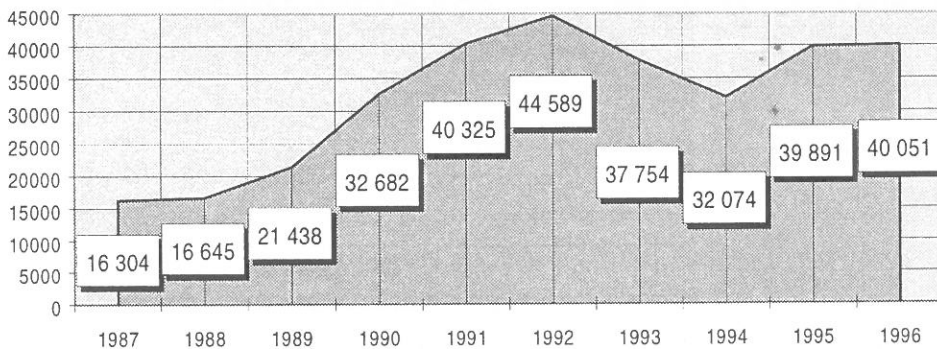
Megnyitotta kapuit a „Zsarupalota”

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság székhelye és telefonszáma 1997. július 21-től megváltozott.

Az új cím: 1139 Budapest (XIII. ker.), Teve u. 4-6. Telefon: 352-0035.

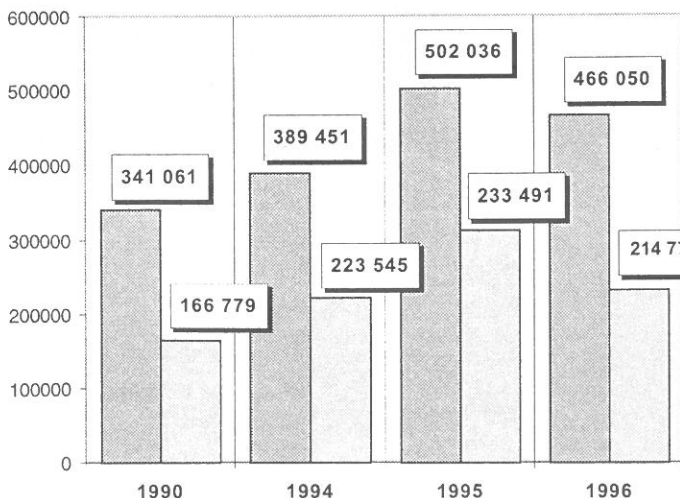
A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság július 3-i sajtótájékoztatóján közzé tették az idei év első hat hónapjának bűnügyi gyorsmérlegét. E szerint növekszik a bűnözés a megyében. Az év első felében 19 ezer bűncselekmény vált ismertté, 10 százalékkal több, mint az előző év ugyanezen időszakában. Különösen aggasztó – hangzott el a sajtótájékoztatón, hogy a lopások száma 22 százalékkal, a rablásoké 32 százalékkal növekedett. Javultak ellenben a rendőrség felderítési mutatói. (Az elmúlt évek adatait lásd diagramjainkon.)

A bűncselekmények számának alakulása Pest megyében 1987 óta

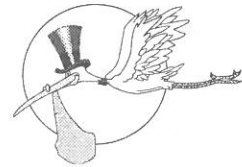

A bűncselekmények számának alakulása Magyarországon

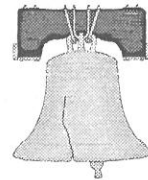
■ Bűncselekmények száma ■ Felderített bűncselekmények száma

Megérkeztek

- VII. 1. *László Boldizsár*
László Zsolt és Fehér Eszter fia
- VII. 2. *Tagscherer Martina*
Tagscherer Katalin leánya
- VII. 11. *Bánóczi Klaudia*
Bánóczi Ferenc és Nagy Gabriella leánya
- VII. 26. *Varga Virág*
Varga Tamás és Tamás Gabriella leánya
- VII. 30. *Peller Zsolt és Peller Ákos*
Peller István és Almási Katalin fiai
- VII. 31. *Gál Bettina*
Gál Sándor és Biró Szilvia leánya

Eltávoztak

- VII. 1. *Ficsura Erzsébet*, Borsos János özvegye, 85 éves. Szent János u. 9.
- VII. 7. *Lichenberger Magdolna*, Csász Károly felesége, 63 éves. Bp., III. ker., Aranyptak u.
- VII. 15. *Puskás László*, Puskás János és Puszkajler Borbála fia, 45 éves. Tűzoltó u. 2.
- VII. 18. *Schulcz Sándor*, Feldhoffer Katalin férje, 63 éves. Szabadság út 96.
- VII. 19. *Kovácsi Róza*, Vasi József özvegye, 94 éves. Bp., X., Gergely u. 85.
- VII. 20. *Schäffer Erzsébet*, Schäffer Lőrinc és Szauer Rozália leánya, 67 éves. Puskin u. 29.
- VII. 20. *Schön Flórián*, Botzheim Julianna özvegye, 84 éves. Dózsa Gy. u. 30.
- VII. 22. *Vidmár Mária*, Vidmár Viktor és Ludvig Mária leánya, 87 éves. Dózsa Gy. u. 68.
- VII. 24. *Thoma Róza*, Scheller József felesége, 77 éves. Bocskai u. 63.
- VII. 27. *Ersching Rezső*, Wudi Terézia özvegye, 85 éves. Alkotmány u. 1/A.

BVM
ÉPELEM
ELŐREGYÁRTÓ ÉS
SZOLGÁLTATÓ KFT.
1117 Budapest,
Budafoki út 215.
1502 Bp., Pf.: 47.
Tel.: 205-6151;
Fax: 205-6155

**ÉPÍTKEZIK? RÁNK ÉPÍTSEN!
NYÁRI BUMM !!!**

E-gerenda a gyártótól 19% engedménnyel:

E-7-24	2076,-	E-7-48	3989,-
E-7-30	2552,-	E-7-54	4496,-
E-7-36	3027,-	E-7-60	4971,-
E-7-42	3513,-	E-7-66	5457,-

Az árak az ÁFA-t is tartalmazzák.

Fuvardíj 10% engedménnyel

PSN födémpanel szállítása és beemelése féláron.
Lakásépítéshez szükséges egyéb előregyártott betontermékek
Márkaboltok: XI. Budafoki út 215. Tel.: 205-6152
XXI. II. Rákóczi F. út 289. Tel.: 267-9067
Gyártó munkakörbe felvétel. Tel.: 205-6185

**SIMSON, ETZ,
BABETTA, ROMET**

motorkerékpár-alkatrészek, felszerelések,
gumiárak és üzembe helyezett akkumulátorok
továbbra is kaphatók az

**autó-motor és
csapágyszaküzletben.**

Bp., III., Kórház u. 29.
(a Flórián üzletközpont mellett)
Telefon: 367-66-72

(A fenti hirdetésre hivatkozó vásárlóink számára árengedményt adunk!)

Szeretné házat, lakását felújítani, korszerűsíteni, vagy inkább támogatná gyermekét az önálló életkezdésben?

MI SEGÍTÜNK ÖNNEK!

A Fundamenta lakás-előtakarékossági szerződéssel vágyai valóra válhatnak. Ha ajánlatunkról többet szeretne megtudni, várjuk a Takarékszövetkezet fiókjában, vagy felkeressük Önt bármikor! Kérdéseire területi vezetőknél is választ kaphat a 06-1-315-6081-es vagy a 06-20-662-587-es telefonszámon.

Most 14-21 éves gyermekének kedvezménnyel köthető!

Fundamenta

Alap, amelyre építhet

Szerződések értékesítésére üzletkötőket keresünk.

(A Pázmány Péter Katolikus Egyetem területén)
Piliscsaba, Egyetem u. 1.
Telefon: 06-26-375-147

Nem csak ebéd vagy vacsora, KIRÁNDULÁS, PROGRAM IS!
Az ízlelőszervek használata után szemét is gyönyörködtetheti az egyetem különleges, Makovecz Imre által tervezett épületein.

Egy könnyű séta az egészségnek is használ!

Már sokan kihasználták ezt a különleges lehetőséget!

Ön sem maradhat ki!

Nyitva: mindennap 11³⁰-22⁰⁰-ig.

FIGYELEM!

Szeptember 12-től MINDEN héten
pénteken és szombaton este 19⁰⁰-24⁰⁰ óráig

ÉLŐZENE – TÁNC

Különleges környezetben száznál több étel, ital!

Szolíd, vidéki árak!

160 fős belső tér, 100 fős kör alakú terasz, hatalmas „táncparkett”

TOMBOLA

Szórakozzon úgy, mint régen!

Kedvező áron esküvők, keresztelők, baráti-családi vagy üzleti ebédek, vacsorák rendezése.

Takarítót, mosogatót keresünk!

SZABÓSÁG

női, férfi- és gyermekruhák készítése és javítása

Grimm Judit

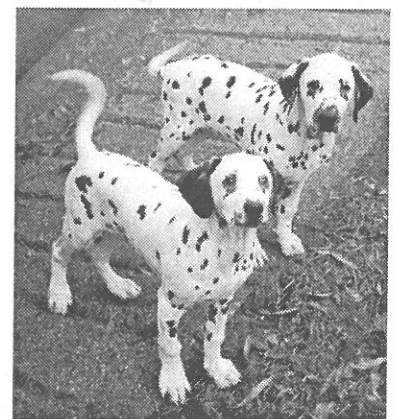
Solymár, Ifjúság u. 6. IV/15. a PEMÜ parkolónál
Tel.: 06-26-360-691

DALMATA

kiskutyák kitűnő
szülőktől

6 hetesen,
törzskönyvvel
augusztus végén
korrekt áron
eladók!

Telefon:
26-331-236
20-525-984

Vörösvári Újság

Werrischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Nagyközség Önkormányzatának közéleti havilapja / Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Felelős kiadó: Grószné Krupp Erzsébet / **Szerkesztőbizottság:** Fetter Ottóné, dr. Für Zoltán

Felelős szerkesztő: Fogarasy Attila / **A szerkesztőség címe:** Német Nemzetiségi Általános Iskola, Gimnázium és

Külkereskedelmi Szakközépiskola, 2085 Pilisvörösvár, Szabadság út 21. Tel./fax: 06-26-330-140

Készült Pénzes Károly nyomdájában (Solymár, Mátyás Király út 7. Tel.: 06-26-361-557, 06-30-420-049)

Tördelés, tipográfia, nyomdai előkészítés: Fogarasy Attila